

OSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

OKTOBER 1931

1 ARHITEKTURA

MESEČNA REVIJA ZA STAVBNO - LIKOVNO IN UPORABNO UMETNOST

53326

53326

ARHITEKTURA

mesečna revija za stavbno, likovno in uporabno umetnost. - Naročnina letno 120 Din. - Uprava: Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 6. - Izdaja konzorcij »Arhitekture« (ing. arch. Dragotin Fatur). - Za uredništvo odgovoren dr. Rajko Ložar. - Grafično delo Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani (K. Čeč).

ARHITEKTURA

mjesečna revija za građevinsku, likovnu i uporabnu umjetnost. - Pretplata godišnje 120 Din. - Uprava: Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6. - Izdaje konzorcij »Arhitekture« (ing. arch. Dragotin Fatur). - Za uredništvo odgovara dr. Rajko Ložar. - Grafički radovi: Jugoslovanska tiskarna u Ljubljani (K. Čeč).

ARHITEKTURA

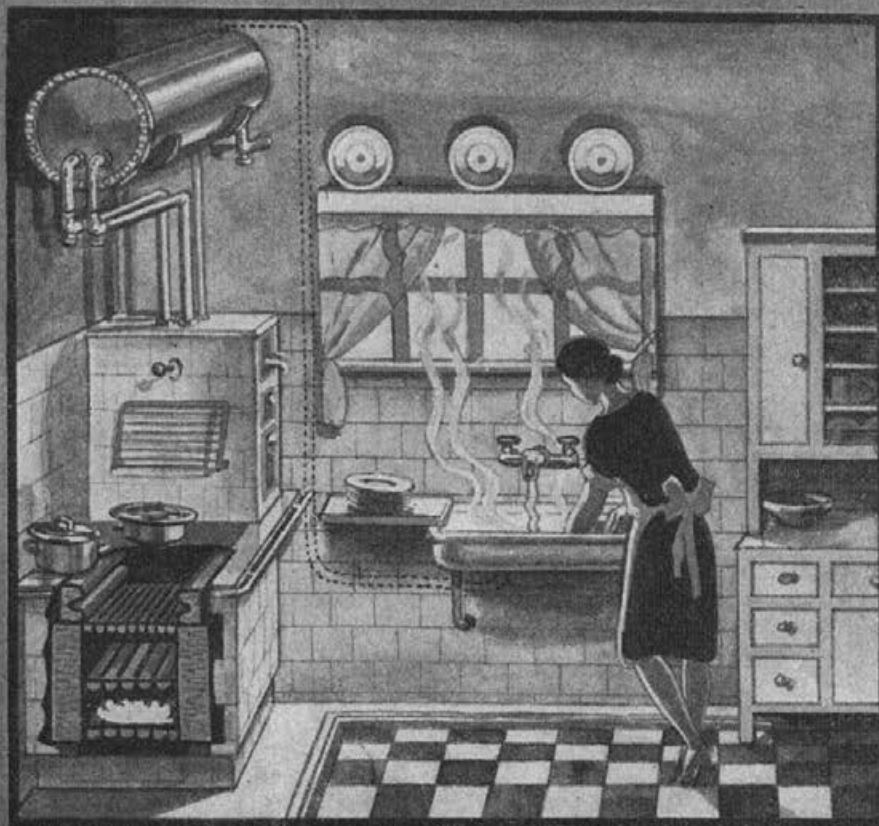
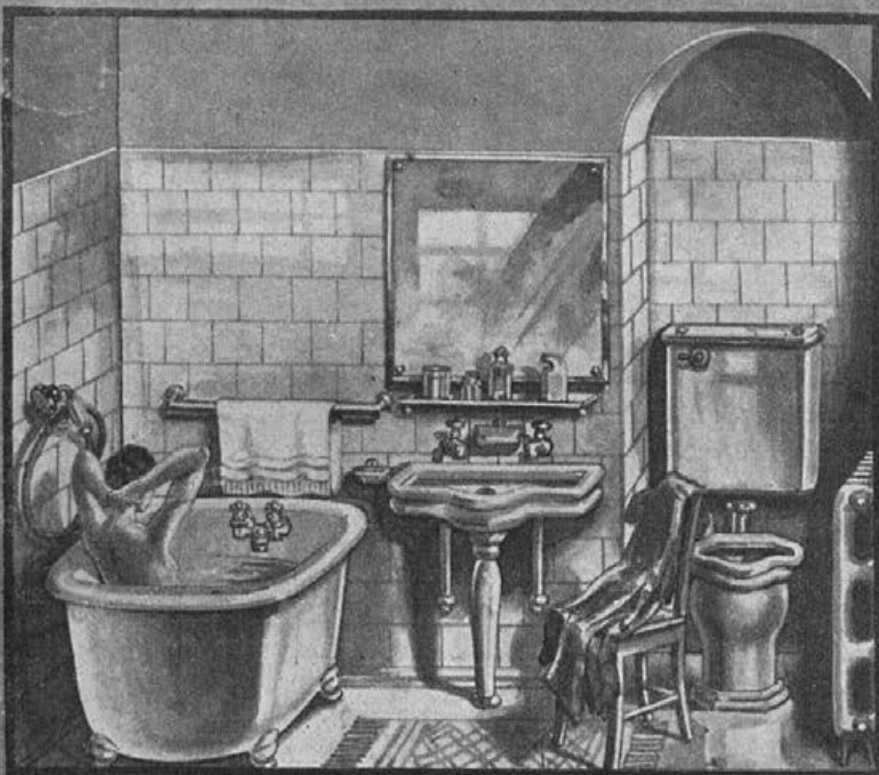
Zeitschrift für Baukunst, bildende und angewandte Kunst. Erscheint monatlich. Bezugspreis jährlich 120 Dinar. - Administration: Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6. - Herausgegeben vom Konsortium »Arhitektura« (ing. arch. Dragotin Fatur). - Für die Redaktion verantwortlich: Dr. Rajko Ložar. - Graphische Ausstattung: Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana (K. Čeč).

ARHITEKTURA

Revue mensuelle de l'architecture et de l'art. - Prix de l'abonnement annuel 120 Din. - Administration: Ljubljana, Kopitarjeva 6. - Publiée par l'association »Arhitektura« (ing. arch. Dragotin Fatur). - Pour la rédaction responsable: Dr. Rajko Ložar. - Travail graphique: Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana (K. Čeč).

Centralno, kopelno in kuhinjsko kurjavo v štedilniku
 Vam konstruirana in montirana s svojim vzidanim kotlom v vsakem normalnem štedilniku tvrdka

JUGO - RADIATOR

Telefon Int. 34-82 Lastnik FRIDERIK HERTLE, Ljubljana Kolodvorska ul. 18

V današnjem težkem času, ko ne vemo, kje bi še štedili, se najmanj misli na to, da se prav s kurjavo zelo veliko potratiti in nam uhajajo dnevno tisoči kalorij skozi dimnik.

Na podstavi 25 letne prakse in izkušnje našega imetnika gospoda Friderika Hertleja smo konstruirali kotel za vzidek, s katerim se lahko štiri do pet normalnih sob obenem kuri. Ta vzdani kotel se more v vsakem normalnem štedilniku nevidno namestiti in se s tem oblika štedilnika popolnoma nič ne izpremeni.

Obenem s kurjavo kopeli se tudi segreje voda zanjo oziroma voda za pranje in eventualno za umivalnike.

V zimskih mesecih, ko se kuri stanovanje, Vas ne stane kuhanje obedov nič. V poletnih mesecih Vas pa zopet voda za kopanje in umivanje nič ne stane.

Štedilnik je opremljen s poletno, prehodno in zimsko rešetko.

Prvi dve rešetki se lahko snameta, poslednja je s kotlom trdno spojena in obstoji iz votlih rešetnic, ki se ohlajajo z vodo in služi spricho tega vsaka rešetnica kot kurilna ploskev.

Pri današnjem štedljivem načinu zidave, ko se navadno vsaka vila po nadstropjih oddaja v najem, je to najboljši način kurjenja. Nekoliko višji nabavni stroški kakor za kurjavo s pečmi so neznatni in velika korist je v tem, da imate v vsem stanovanju eno samo skupno kurišče. Vsak stavbnik bo brez nadaljnega razumel, da je obratovanje z enim samim kuriščem nasproti kurjavi s pečmi zelo varčljivo, ter se s tem prihrani tudi zidanje več dimnikov.

Manjše gostilne, kjer rabijo ves dan ogenj v štedilniku, dobe s to napravo dnevno več kopeli, ki vse leto ne stanejo niti dinarja in se pozimi lahko nekaj tujskih sob s tem kuri, tako da si more na ta cenen način vsaka majhna gostilna nabaviti majhno centralno kurjavo.

Montirali smo že več takih naprav in Vam jih na željo rade volje demonstriramo, prav tako smo Vam vsak čas s priporočili na razpolago.

Velike koristi teh naprav obstoje v tem:

1. da si ni treba ubijati glave, kam bi postavili kotel za centralno kurjavo, ker pri današnjem načinu zidave prav za take stvari manjka prostora;
2. da se na preprost in cenen način obratuje, ker se vse oskrbuje z enim samim kuriščem; da se zida samo en dimnik.
3. da kuham pozimi zastonj in se kopljem poleti zastonj.

V slučaju potrebe se z zaupanjem obrnite na nas in Vam bomo vsak čas postregli s projekti in z izvršitvijo.

Podjetje za centralne kurjave vseh sistemov, priprav za toplo vodo, naprav za oskrbo vode in črpal, kopeli, kuhinj, parnih pralnic in parnih sušilnic.

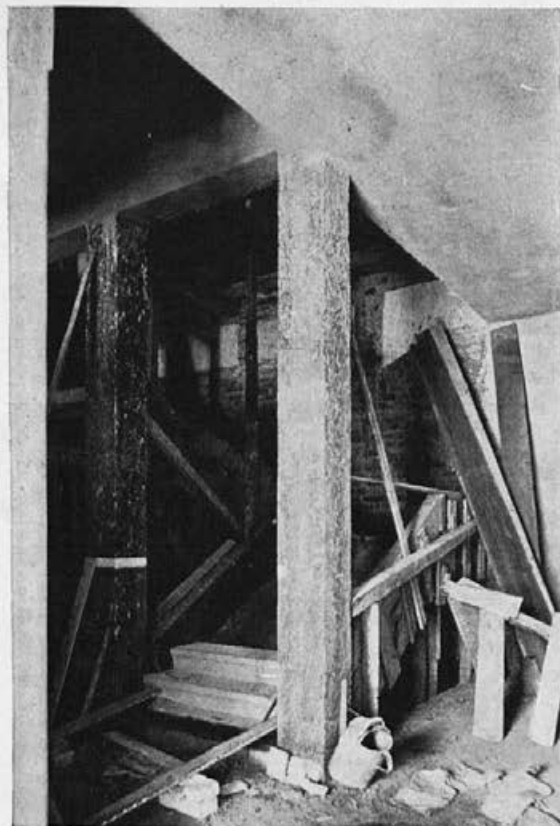
JUGO-RADIATOR

Lastnik Friderik Hertle

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica 18 - Telefon 34-82

PRVA SLOVENSKA ZIDARSKA ZADRUGA

VSE VISOKE ZGRADBE - ŽELEZOBETON
SOLIDNO - NAJCENEJE

LJUBLJANA, TRŽAŠKA CESTA 2. - TELEFON 2881

Šoman i Bauer ★ *Fabrika veštačkog kamena i cementne robe*
Novi Sad Osnovana 1865 god. Filijala Beograd

Telefon: Kancelarija 23-16 - Fabrika 22-05

(Klanica) Vilina voda 3 - Telefon 51-88

Izrađuje i drži stalno na stovarištu.

Stepenice i balustrade od veštačkog kamena - Teracomozak-ploče i cementne pločice za patosanje - Betonske cevi - Ksilolit patos - Beton ke ploče za pregradne zidove - Keramične pločice za odlaganje - Keramične pločice za patosanje - „Heraklit“ građevinske ploče - „Celoteks“ ploče - Kaljeve peći česke i domaće - Štednjake Kizelgur kompoziciju za izoliranje cevi - Bandaže od jorgantina za kizelgur kompoziciju - Pampurne izolir ploče sa asfaltom - Pampurne emulgit- i asfalt šolje za izoliranje cevi - Bell cement.

PLUTA (Korkholz) prirodna i (Presskork) veštačka u komadima i pločama - **MLEVENA PLUTA** (Korkschrötl-, gries-, mehl) - **IZOLACIJE OD PLUTE** (Kork, Korkstein-platten, Korksteinröhre, Ziegel) - **SVE TEHNIČKE I DRUGE IZRADE OD PLUTE:** kao parket od plute itd.

FABRIKA ZAPUŠAČA

Arse Ž. ILIĆA, Beograd
NJEGOŠEVA UL. 67 - TELEFON 3-88

J. M. GAČEŠA

OVLAŠĆENI GRADITELJ (PREUZIMAČ)
BEOGRAD, Kosovska 51/II
Telefon 55-40.

Izvodi sve vrste građevinskih radova.

Izveo: kafanu »Boems«, ugao Knez Milefine i Cetinjske ulice, unutrašnje mermerne radove Državne Arhive, zgradu D. Leovca, Poenkareova 34 i sada izvodi Astronomsku Observatoriju Univerziteta u Laudavnom Šancu.

TEHNIČKI BIRO ZA CENTRALNO
GREJANJE I SANITETSKU TEHNIKU

**MILOŠA
P. RADOJLOVIĆA**

INŽENJERA

BEOGRAD

JUGOVIĆA ULICA BR 2 — TELEFON 474

Snimanje arhitektura,
planova, kao i sve ostale
fotografske radove

vrši stručno i prvoklasno
Foto-atelier

Vlada Benčić, Beograd

Poenkareova ul. 32
Telefon 50-06

FABRIKA GLIŠE JOSIPOVIĆA - BEOGRAD

Dušanova ulica br. 51

Telefon 6-30

Izrađuje najjeftinije i najsolidnije:

Sve vrste ograda: imanja, dvorišta, tenis-igrališta, kancelarija itd. - Pletiva od žice gvozdene za sortiranje peska, šljunka, kamena i uglja, za zaštitu staklenih krovova itd. - Platna od metalnih žica: za mlinove, za razna sita za domaće i industrijske potrebe, za sušnice kukuruza, šljiva i hmolja, za zaštitu protiv komaraca itd. - Platno-RABIC za zidanje u cementu i gipsu. - Žicu bodljikavu. - Krevete gvozdene i mesingane i sve druge moguće izrade od gvožđa i žice. - Svarivanje električnim i autogenskim putem svih mašinskih delova pod garancijom.

Specijalna radionica za umnožavanje planova
JUG Bogdanova br. 26. Telefon 57-48 - Beograd
Kopira planove svih vrsta u najkraćem vremenu. - Cene prema vrsti hartije i količini m², od Din 16- do 100- po 1 m².

ELEKTRO-INSTALATERSKA RADNJA
»TEHNIKA« **BRANKA MIHAILOVIĆA**
VLAJKOVIĆEVA 4 BEOGRAD TELEFON 23-91

Izrađuje: Električne centrale visokog i niskog napona. Kućevne instalacije, osvetljenja, zvona, telefone i gromobraue. Vršu projekte istih. Ima na stovarištu električnih motora, sijalica i sve; elektro-instalac, materijala. Izrada stručna. Cene solidne.

Veliko stovarište

Telefon 40-34

Najboljih boja za masna i posna malanja

Najboljih lakova i firnisa

Specijalnih boja za veštački kamen i fasade

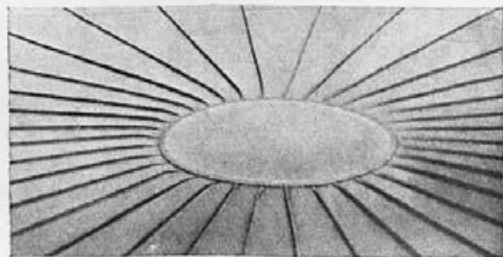
Materijala za bojanje, glačenje i poliranje kamena

Materijala za sva umetnička malanja

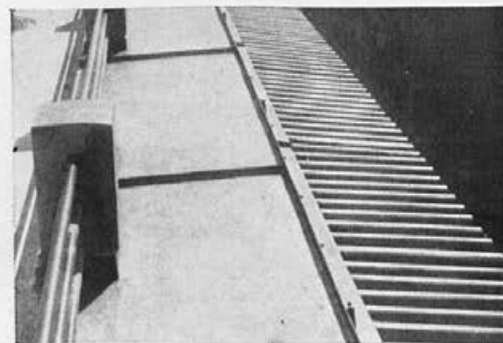
Cene najpovoljnije

NEDELJKO K. SAVIĆ, BEOGRAD, Kolarčeva br. 3

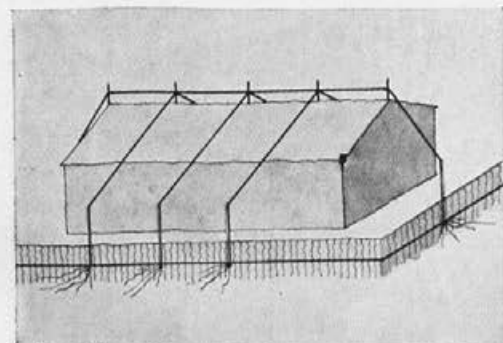
PETER ŽITNIK

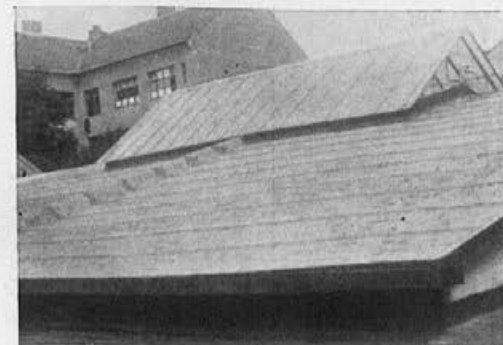
SPLOŠNO KLEPARSTVO

INŠTALACIJA STRELOVODOV

CONCO IZOLACIJE

LJUBLJANA / AMBROŽEV TRG 9 / TEL. 3146

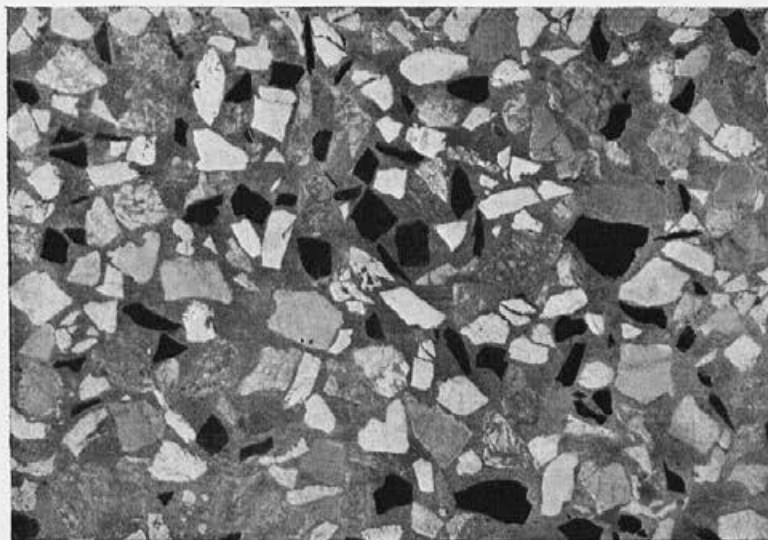
Najstarejša kleparska delavnica
JAKOB FLIGL DEDIČI
POPREJ JAKOB FLIGL

LJUBLJANA

Rimska cesta 2 - Gregorčičeva ulica 5

Stavbni krovec, galanterijski in
umetni klepar. Inštalacija vodo-
vodov, modernih kopalnic, stra-
nišč in drugih sanitarnih naprav.
Napeljave strelovodov. Postrežba
točna in solidna. Cene [zmerne.

TERRAZZO

FRANC ŠERBEC
GLINCE IX. • ŠT. 21 • VIČ-LJUBLJANA

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

GRADBENO PODJETJE IN TEHNIČNA PISARNA
MIROSLAV ZUPAN • LJUBLJANA

STAVBENIK

TELEFON ŠT. 2103

BETON, ŽELEZOBETONSKE
VODNE ZGRADBE,
ARHITEKTURA
TER VSAKOVRSNE
VISOKE VGRADBE ITD.

SPREJEMANJE
V STROKOVNO IZVRŠITEV
VSEH NAČRTOV
STAVBNE STROKE

TEHNIČNA MNENJA

ZASTOPSTVO STRANK
V TEHNIČNIH ZADEVAH

J. HLEBŠ DRUŽBA Z O. Z.
LJUBLJANA SV. PETRA C. 33

**SOBOSLIKARSTVO
IN PLESKARSTVO**

NAJMODERNEJŠI APARATI
— DELO STROKOVNJAŠKO
SOLIDNO — CENE KONKU-
RENČNE
NAJMODERNEJŠI VZORCI

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

Svaki arhitekt,
graditelj ili
gradjevni poduzetnik

prije stvaranja konačne odluke, kojem će vrstom žbuke ožbukati fasadu, treba da traži uzorke

suhe žbuke

»TERRABONA«

koja se proizvodi u svim željeznim nijansama, boja iz prvorazrednog materijala u našoj novo i najmodernije uređenoj tvornici u Samoboru.

SAMOBORKA D.D.

ZAGREB, SAMOBORSKA C.
Telefon interurban broj 5993

NAJVEĆA TVORNICA SVIH VRSTA
ROLETA

PRVA I NAJMODERNIJA U KRALJEVINI JUGOSLAVIJI

ODLIKOVANA »GRAND PRIXOM«, ZLATNOM MEDALJOM
I DIPLOMOM NA SVJETSKIM IZLOŽBAMA U
LIÈGE-U (Belgija 1928), PARIZU
(1928) I NICI (1929)

MIRKO BENIĆ
ZAGREB

TVORNICA: FIJANOVA UL. 19 i 20. TELEF. 5514
BRZOJAVI: KAPAK ZAGREB

TVORNICA

čeličnih roleta, roloa, jeklenih roleta, Stahlrollbalken, drvenih roleta, lesenih roleta, Holzrollbalken, Esling, Rouleaux, kockastih roleta, system Stora, prozirnih roleta, platenih roleta, Gradel Roleten, »FLOS ROLETEN«, Wolkenplachen, škarastih rešetka, Schergitter System Eastwijk, sunčanih zastora na pera ili na stroj, Sonnenplachen mit Federmechanismus oder mit Maschinenantrieb, Plachenzelte, »CERBERUS« patent brave protiv provale.

Tvornica je uređena najmodernije, sa vlastitim pogonom i vlastitom električnom silom / Preuzima svaku najveću narudžbu i svršava je u najkraće vrijeme / Za prvoklasni materijal i najsolidniju izradbu se jamči!

Pri naročilu se sklicuj na oglas u reviji

ROLETE

Drvene Esslingen
Čelične
Detektiv
Stora
Žalusije
Drvonitke
Trskane
Gradl

Najveća i najstarija
tvornica ove vrsti u
- - - Jugoslaviji. - - -
Osnovana 1889. god.

STOLARIJU

Gradjevnu i umjetnu

BRAVARIJU

Dobiti ćete
najbolje, najbrže i najjeftinije kod

G. Skrbić, nasljednici

Braća Vidaković

Prva jugoslavenska tvornica roleta,
drvene i željezne robe

ZAGREB

Sajmišna ulica 34

Telef. inter. 34-92

»PILOT« D. D.

ZA GRADJEVNU INDUSTRIJU

ZAGREB

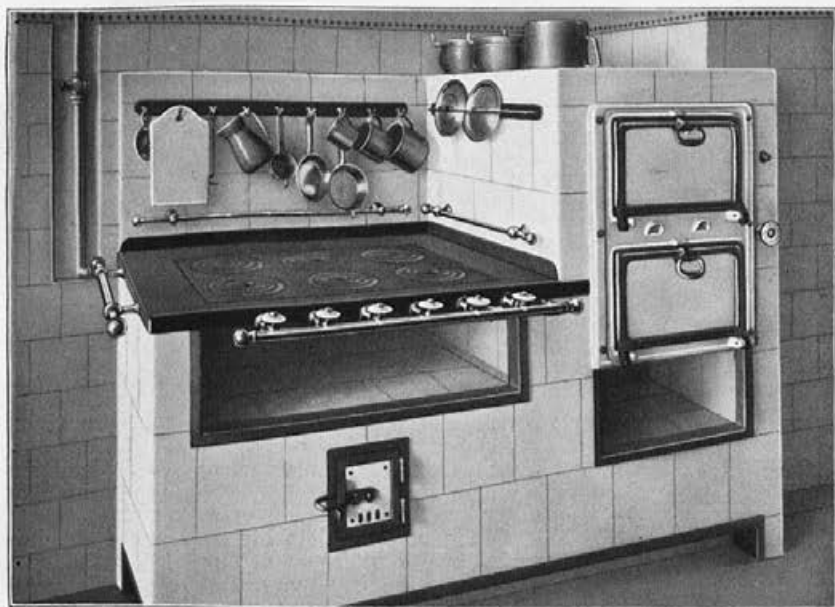
Radnička cesta 22

Telef. 26-01 i 22-67

Izvadja specijalno: IZOLACIONE RADNJE SA ASPHALTOIDOM, izolacije horizontalne i vertikalne, proti vlazi te izoliranje plosnih krovova i terasa / IZOLIRANJE CELOTEXOM proti vlazi, izoliranje proti učincima temperature, topline, hladnoće, zvuka te vlažnih stijena / Izvadja: PODOVE OD ČELIČNOG BETONA, EUBOEOLITH PODOVE i t. d. te dobavlja: PEĆI GLINENE, vlastiti proizvod / ŠTEDNJACI, vlastiti proizvod / KERAMITNE PLOČE, za oblaganje zidova i podova / ŠAMOT-opeka i brašno / NARAVNI ŠKRILJEVAC / SALONIT asbest cementni škriljevac / KROVNA LJEPENKA drvocement / GIPS-PLOČE I GIPS / ESTRIH SADRA za podloge / IZRADA ČELIČNOG BETONA za podove / VAPNO, TRSTINA / OPEKACRIJEP-CEMENT i ostali gradjevni materijal.

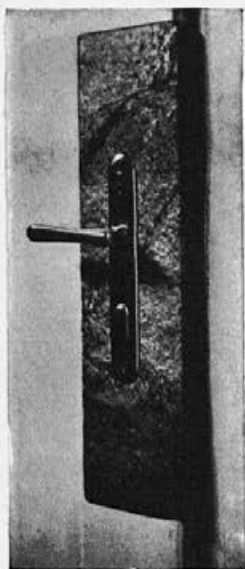
LJUBLJANSKA MESTNA PLINARNA

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

**IVAN BAHOVEC
GALANTERIJA
KARTON DRUŽBA**

Ljubljana, Stari trg št. 20 / Telefon št. 3269

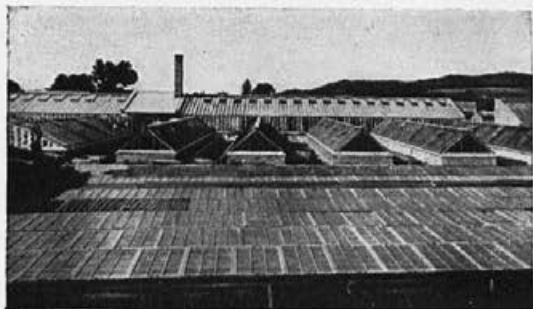
Celuloidni ščitniki
za vrata in celuloid v ploščah v
raznih barvah in debelinah / Papir
Razglednice / Agentura / Komisija

RUDOLF GEYER

STAVBNO, UMETNO
IN KONSTRUKCIJSKO
KLJUČAVNICARSTVO

LJUBLJANA

VOSNJAKOVA UL. 10 / TEL. 5291

Izvršuje stopniške, balkonske, grobne in vrtno
ograje od najpreprostejše do umetniške izde-
lave / Polžaste in ravne stopnice / Škarjasta
omrežja iz spec. U-žel. / Solnčne zastore / Že-
lezne konstrukcije vseh vrst / Steklene strehe
z ostekljenjem z ilom ali brez ila / Vsako-
vrstne cvetličnjake za vrtnarje / Stalna zaloga
vseh vrst štedilnikov, priznано solidno delo.
Avtogenično varjenje vseh vrst kovin.

**GEODETSKA I GRADJEVINSKA
AKADEMIJA**

„Profesor ANDONOVIC“

BEOGRAD - Brankova 23

Tel. 16-36

Sprema geodete, geometre
(zemljomere), poreznike,
gradjevinare (preduzim.),

**ŽELJEZNIČKE
GRADJEVINARE**

(više nadzornike pruga,
tehničke činovnike po
specijalnom programu),
njihove pomoćnike i teh-
ničke crtače. Nastava traje
dve i jednu školsku godinu
za crtače. Školarina 3300
dinara prvi i 3000 drugi
semestar. Zimska školska
godina počinje 15. oktobra
a letnja 15. maja. Ispiti
počinju 21. oktobra. Upis
otvoren. Pripremni i
dopunski kurzevi otvoreni.

Sva
obaveštenja
kao i
besplatnu
uredbu
daje
ili šalje
DIREKCIJA
BEOGRAD
Brankova
ul. 23.

ALBERT ŠPELETIČ
SOBNO SLIKARSTVO

Cene konkurenčne / Vzorci na vpogled

LJUBLJANA
EMONSKA C. ŠT. 25

MAVRIČ ANTON MESTNI STAVBENIK LJUBLJANA

TEHNIČNA PISARNA -- DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 38

Ček. rač. 14.877 - Telefon 33-82

Izvršuje načrte in proračune Skice izdeluje neobvezno in brezplačno. Točne informacije ob vsaki uri.

Gradbeni material iz lastne gramoznice v Linhartovi ulici dobavlja po najnižji ceni, prav tako tudi humus (črno prst) za vrtove z dovozom in brez dovoza.

Številni domovi v Ljubljani in na deželi pričajo o vztrajnem, solidnem in strokovnjaško dovršenem delu. Poskusite tudi Vi, ne bo Vam žal.

Umjetna i gradjevna bravarija

DRAGUTIN HAMEL

Medulićeva ul. 25 **ZAGREB** Telefon br. 42-62

Preporuča se za izradjivanje svih u tu struku zasjecajućih radnja. - Specialna, izradba željeznih konstrukcija, portala i krovova. - - - - -

ELEKTRO UDRUGA K.D.

ZAGREB

MARGARETSKA ULICA 1 TELEFON BROJ 59:91

Izvadja električne in telefonske centrale i svakovrsne električne uređjaje za slabu i jaku struju
Prodaja električnog materijala
te skladište svakovrsnih lusteru

MODERNI ELEKTRIČNI UREDJAJI!

Produktivna zadruga ljubljskih mizarjev

P. Z. Z. O. Z.

Pohištveno, stavbno in portalno mizarstvo. - Najmodernejšje mizarско podjetje na električni obrat. Za solidno delo se jamči. - - -

Tovarna na Glincah pri Ljubljani

Najbližja tramvajska postaja **MILARNA**. -
Telefon šte. 2410.
Poštni čekovni račun šte. 13.997. - - -

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

TAVČAR**GRADBENO PODJETJE
TEHNIČNA PISARNA****LJUBLJANA** TEHNIČNA PISARNA:
BREG ST. 8 / TEL. 2287
KOMERCIJELNA PISARNA: DOLENJSKA CESTA 26 / TEL. 5148**ING. FRAN****PROJEKTIRA
IZVRŠUJE VSE
VRSTE ZGRADB****„Material“** trg. dr. **Ljubljana**
z o. z.**Dunajska cesta 36**

Brzjavke: MATERIAL / Telefon št. 27-16

Dovoljujemo si Vas opozoriti, da imamo stalno veliko zalogo

STAVBNEGA MATERIALA

najboljših tovarn po konkurenčnih cenah na zalogi / Dobavljamo v vsaki množini: Strešno opeko / Heraklitne plošče / Kameninaste cevi / Lepenko / Mavec / Lesni cement / Izolacijo proti vlagi / Ploščice za oblaganje zidov in štedilnikov / Plošče za oblaganje tal itd. / Nadalje Vam sporočamo, da izvršujemo sami z lastnimi kvalificiranimi delavci: Oblogo sten z belimi emajliranimi ploščicami v kuhinjah, kopalnicah, strojnicahtd.

ZAHTEVAJTE CENIKE / CENE KONKURENČNE / SAMO PRVOVRSTNO DELO

Polagamo: Ksilolitni tlak / Keramitne tlake / Parkete iz plutovine*Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji*

Kalmus & Ogorelec

*

Tovarna glinastih peči, štedilnikov, zaloga keramičnih plošč za tlak, plošč za oblaganje sten, cevi iz kamene za stranišča, kanalizacije, radeburške specialne pekavske plošče Mitscherling, šamotna ognjatrдна opeka, šamotna moka

Ljubljana

INŽENJERI KAISER I ŠEGA

GRADJEVNO D. D.
U ZAGREBU

Gajeva ul. broj 4/II.
Telefon broj 65-05

Daje upute, osniva i preuzima u izgradnju svakovrsne stambene, poslovne i industrijalne zgrade, napose specialne armirano-betonske stropove sa ravnom donjom plohom, kao i cesto-, mosto- i vodogradevine.

A. MIHOKOVIĆ

Gradevna i umjetna stolarija na motorni pogon

Osnovano god. 1890

Specijalna izradba prozora na posmik sistema »IDEAL«
(Schiebefenster)

ZAGREB, ILICA BROJ 67.

TELEFON 52-72, 31-69

VSA V MIZARSKO STROKO SPADAJOČA DELA, POSEBNO PA STAVBNA, IZVRŠUJE NAJSOLIDNEJE IN POCENI

TVRDKA

L. AHAČIČ

**SPLOŠNO
STROJNO
MIZARSTVO**

LJUBLJANA

**PRIVUZ 16
(PRULE)
TEL. 27-68**

**MODERNO UREJENE DELAVNICE
S STROJI NA ELEKTRIČEN POGON IN
VELIKA ZALOGA SUHEGA LESA VAM
JAMČIJO ZA DOBER IN SOLIDEN
IZDELEK**

AKO ZIDAŠ SE OBRNI NA ARHITEKTA!

ČESKOMORAVSKA KOLBEN-DANĚK A. D. PRAG

IZRADJUJE:

Parne mašine, lokomobile, parne i vodene trubine, Diesel motore, kotlove, pumpe, strujomere, elektromotore, električne centrale, električne mašine, automobile, parne i električne lokomotive, tramvaje, parne valjke, traktore, strugare, silose, mlinove, pivare, solane, šećerane, fabrike spiritusa i t. d.

Stovarište :

Beograd: Wilsonov trg 111

Telefon: 47-63 Adresa brzovanja
Autopruga Beograd:

Inženjerska kancelarija :

Beograd: Deligradska u. 21

Telefon: 54-72 Adresa brzovanja:
Českomoravska Beograd

Na stovarištu u Beogradu ima:

Avtomobile »PRAGA« osobne

- »PIKOLO« 5/18 HP 4 cilindra,
- »ALFA« 9/32 HP 6 cilindra,
- »MINJON« 13/45 HP 6 cilindra,
- »GRAND« 17/60 HP 8 cilindra,

Teretne:

- »AN« 30 HP nosivost 1.500 kg,
- »L« 10 HP nosivost 3.000 kg,
- »N« 55 HP nosivost 5—6.000 kg,

Izradjuje avtobuse:

- »AN» 30 HP sa 14 sedišta,
- »NO« 55 HP sa 36 sedišta,

Motocikle :

- »BD« 15 HP

Elektromotore »Č. K. D.«

od 0,5 do 15 HP

Instalacioni materijal, električne pege, kohere, čistaće prašine, armature, lustere, aparate za visoki i niski napon, prekidače i t. d.

Komerčni materijal :

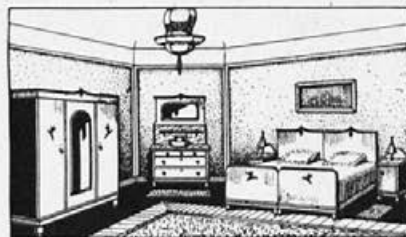
Kade za kupatila, ukrasne umetničke predmete od liva.

Na zahtev izporučujemo :

Automobile za prenos fekalija, autotankove za benzin, naftu, petrol i dr. autotankove za polivanje i pranje ulica i štrcaljke za požar, sanitetska kola, automobilizirane mlinove, traktore za poljoprivredu i puzavce.

Zahtevajte detaljne ponude!

ERMAN & ARHAR

mizarstvo in zaloga pohištva v Št. Vidu nad Ljubljano, prevzemata v solidno izvršitev po konkurenčnih cenah opreme stanovanj, pisarn, prodajaln, hotelov itd. po lastnih in predloženih načrtih. / Najmoderneje urejen obrat! / Na fisoče priznanji! / Lastni ilustrirani albumi za lastno ceno na razpolago. / / / / / / / / / / / / / / / /

SNOWCRETE

Portland cement bijeli

za unutrašnji i vanjski kamen, teraco-podovi i ploče umjetnog kamena zamaž, betonski cement - mozaik

Veste li, da dobite najboljši
STAVBENI MATERIJAL
edinole pri tvrdki

JOS. CIHLAŘ, LJUBLJANA

Tvornica cementnih izdelkov, umetnega kamna in terrazzo materijala. / Največja zaloga la betonskih cevi znamke »VULKAN« kakor la čeških kameninastih cevi ter drugih izdelkov. / Zastopnik belega angleškega Portland-cementa »SNOWCRETE«. / Izvršujejo se vsa umetna kamnoseška dela za stavbe, cerkve i. t. d.

Podjetje ustanovljeno leta 1910.

Telefon št. 27-35.

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

Tvornice opeke in peči
F.P. Vidic & Komp.
Anton Kovačič

Ljubljana
Prešernova ulica 3

Se priporočajo za dobavo raznega stavbnega materiala, in sicer:

Prvovrstni zarezan strešnik, zidak, šamočno opeko, kameninaste cevi, »Portland«-cement itd.

Prvovrstne glinaste peči raznih modernih oblik in barv.

Štedilnike, obložene z domačimi pečnicami in češkimi emajl. ploščicami. Obložitev sten v kopalnicah, kuhinjah, mesnicah itd.

Najboljša in točna postrežba.

MIZARSKA TVORNICA

MATIJA
PERKO

Ljubljana VII.
Celovška cesta 121
Telefon števil. 2372

Izvršuje vsa stavbna dela kakor tudi specialna smučna okna, izložbena okna, stopnice, lambarije ter opreme trgovskih in drugih lokalov

A. VERBAJS

LJUBLJANA

Brzjavke: VERBAJS LJUBLJANA
Telefon 2867
Čekovni račun 11.355

GOSPOSVETSKA CESTA 10

**NAČRTI IN PRORAČUNI NA
ZAHTEVO - NAJNIŽJE CENE!**

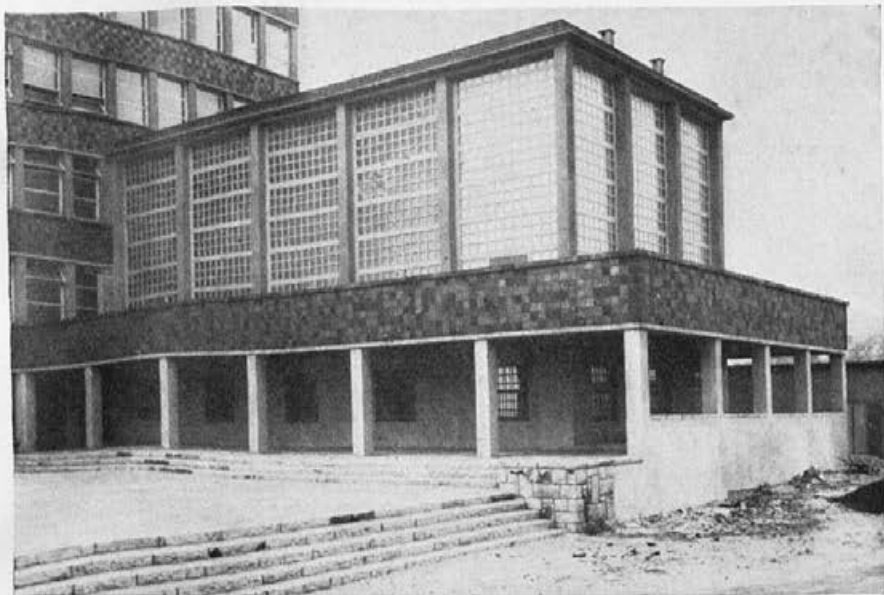
Tovarniška zaloga elektrotehničnega instalacijskega materiala za šibki in močni tok, strojev, vsakovrstnih aparatov, instrumentov, kuhalnikov, likalnikov, telefonov, elektr. zvoncev, svetil (lestencev, namiznih svetiljk) itd. Radio aparatov, detektorjev in vseh sestavnih delov. **Prevzema v izvršitev** točno, ceno in strokovnjaško vsakovrstne instalacije, kompletne telefonske naprave in sploh vsa v to stroko spadajoča popravila in montiranja.

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

AVGUST AGNOLA - LJUBLJANA

Dunajska cesta 10

Telefon številka 2478

Zaloga stekla in porcelana, oglegal, šip in okvirov.

Posebni oddelek za stavbno in umetno steklarstvo.

Stalna zaloga vseh vrst navadnega, solinškega, specialnega, ogledalnega, katedralnega, ornamentnega, robčastega in žičnega stekla.

Ogledala in šipe za izložbe in pohištvo v vseh velikostih in izdelavah.

Zaloga »LUXFER« steklenih betonskih plošč in prizem.

Slekleni zidaki in strešniki.

Stuermanova premična okna, državni nemški in mnogi inozemski patenti.

Posebno se priporočajo za hotele, restavracije, vile, šole, sanatorije i. t. d.

Premakljiva dela, obojestransko v kovinastih členskih tračnicah tekoča, dajeta sigurnost: polnega zapaha, lahkega teka brez trenja, ker se les in barva ne dotikata, popolnega higijenskega zračenja in lahkega premikanja, čiščenja brez vsake nevarnosti, ker se dasta oba dela na znotraj odpreti. — Izdeluje specialna

stavbna mizarska tvornica

M. Gogala - Bled I.

Telefon 52.

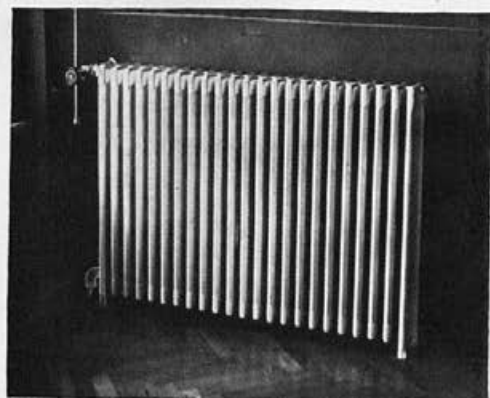
Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

LOVRO PIČMAN

- CENTRALNE KURJAVE
- VODOVODI
- SANITARNE NAPRAVE
- KOPALIŠČA
- OPREMA SANATORIJEV IN BOLNIC
- IZVRŠEVANJE PROJEKTOV

POSLOVNI PROSTORI:
LJUBLJANA, ILIRSKA UL. 15

TELEFON: 29-11

Mesečna revija »Arhitektura« je nastala na podlagi dolgotrajnega pripravljalnega dela borbenih arhitektov iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Revija ima namen, združiti sodobne arhitekta Jugoslavije in usmeriti njih delo k enotnemu cilju, in v primeru, da danes kdo še s skepso opazuje ustvarjajoče delo ter se plašen zateka k udejstvovanju preteklih stoletij, se bo po kratki dobi smotrenega dela in po opazovanju razvoja jugoslovanske arhitekture uvrstil med vnete borce za njen napredek.

Revija ima dalje namen, stvoriti ozko vez med obrtniki, proizvajalci stavbnih gradiv ter arhitekti-projektanti, da pridejo v sodobnem stavbnem udejstvovanju poleg kvalitetnega dela do polnega izraza vse ostale pridobitve moderne tehnike. Ako bode stvorjena izrazita enota med industrijo, obrtjo in duševno silo arhitekta, si bodo mogli stavbni gospodarji s sorazmerno majhnimi sredstvi pridobiti estetično učinkujoče, prečutene in i v zunanjščini i v notranjščini detajlno predelane gradnje.

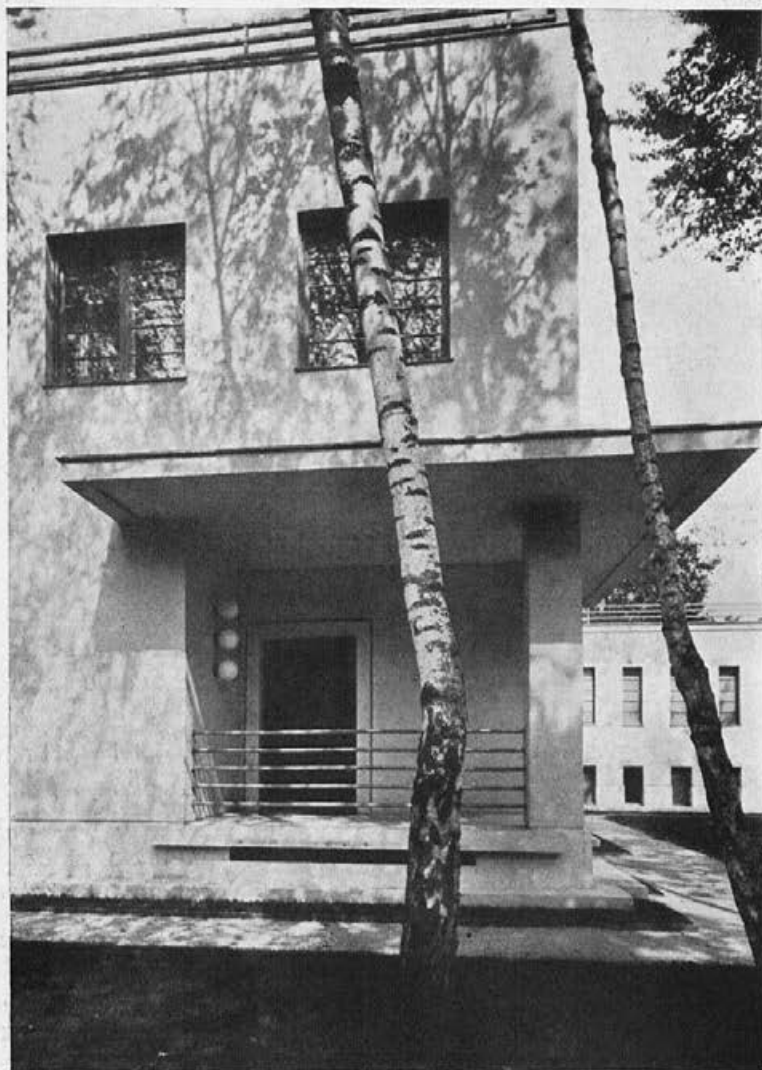
Končni in glavni cilj pa je reviji »Arhitektura«, kakor tudi vsem, ki streme po napredku in razmahu arhitekture v Jugoslaviji, tesna združitev vseh razpoložljivih duševnih in gmotnih sredstev v nedeljivo enoto, ki edina more ustvariti predpogoje za nastoj velike sodobne stavbarske kulture pri nas.

Revija »Arhitektura«, kot popoln izraz sodobnega stavbnega udejstvovanja v Jugoslaviji tako s strani arhitekta kakor obrtnika, proizvajalca stavbnih gradiv in privatnikararočnika, bo pestra kakor je pester krog sodelavcev. Pestra vsebina revije bo v danem okviru urejevana v neprisiljenem redu, ki ga zahteva današnja bežna doba. Vrstni red še ni določen in ni sestavljen nikak okostenel program, temveč naj predstavlja revija življenje in hotenje v stavbnem udejstvovanju in pojmovanju.

Kljub dolgotrajnemu pripravljalnemu delu do danes Jugoslavija še nima normiranega stavbarstva in hoče revija prispevati tudi k napredku v tem zmislu.

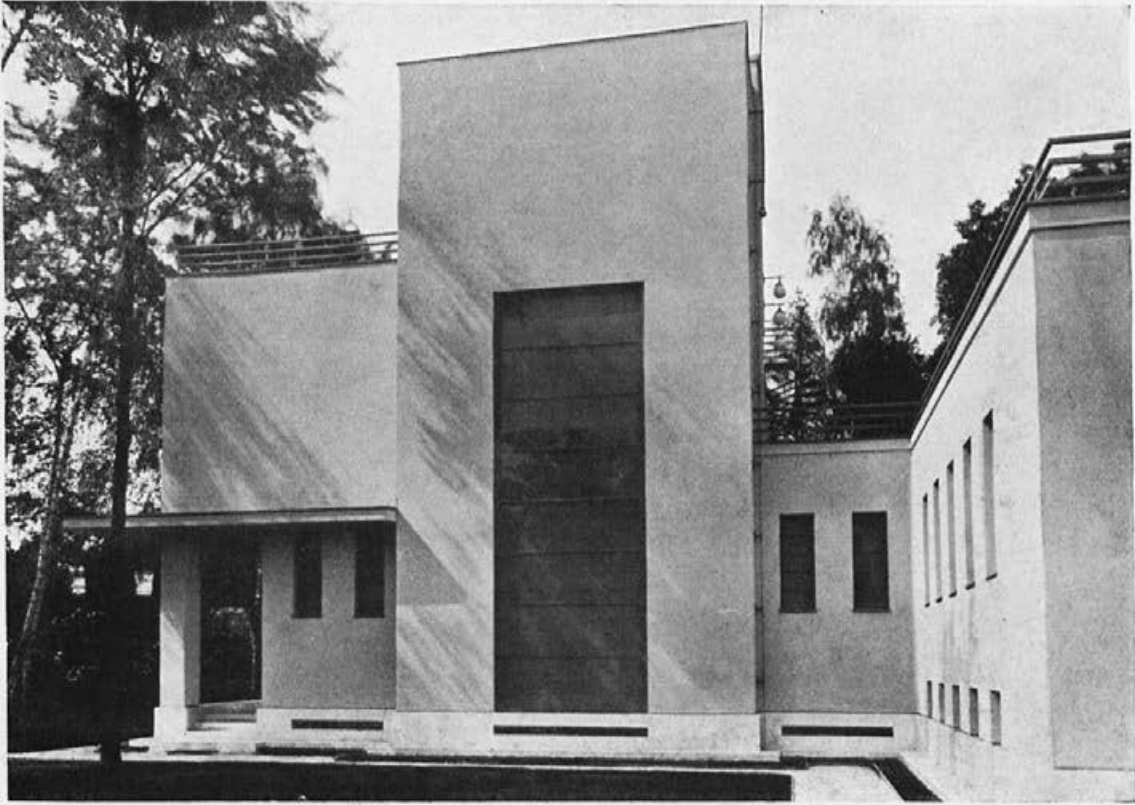
Namen revije je torej, usmeriti pestro sliko stavbarstva sodobne Jugoslavije v premo črto enotnosti dela in izraza.

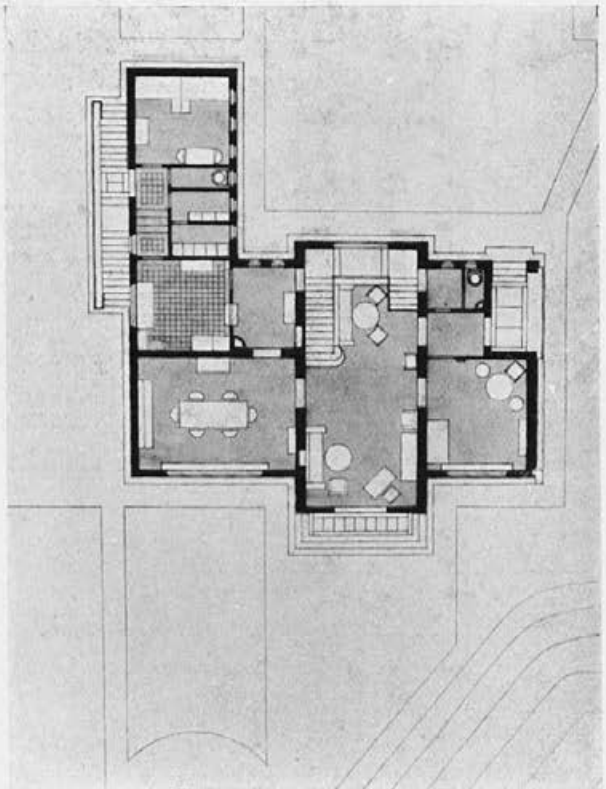
1. Ulaz vile P. Zagreb

Arch. M. Vidaković, Zagreb

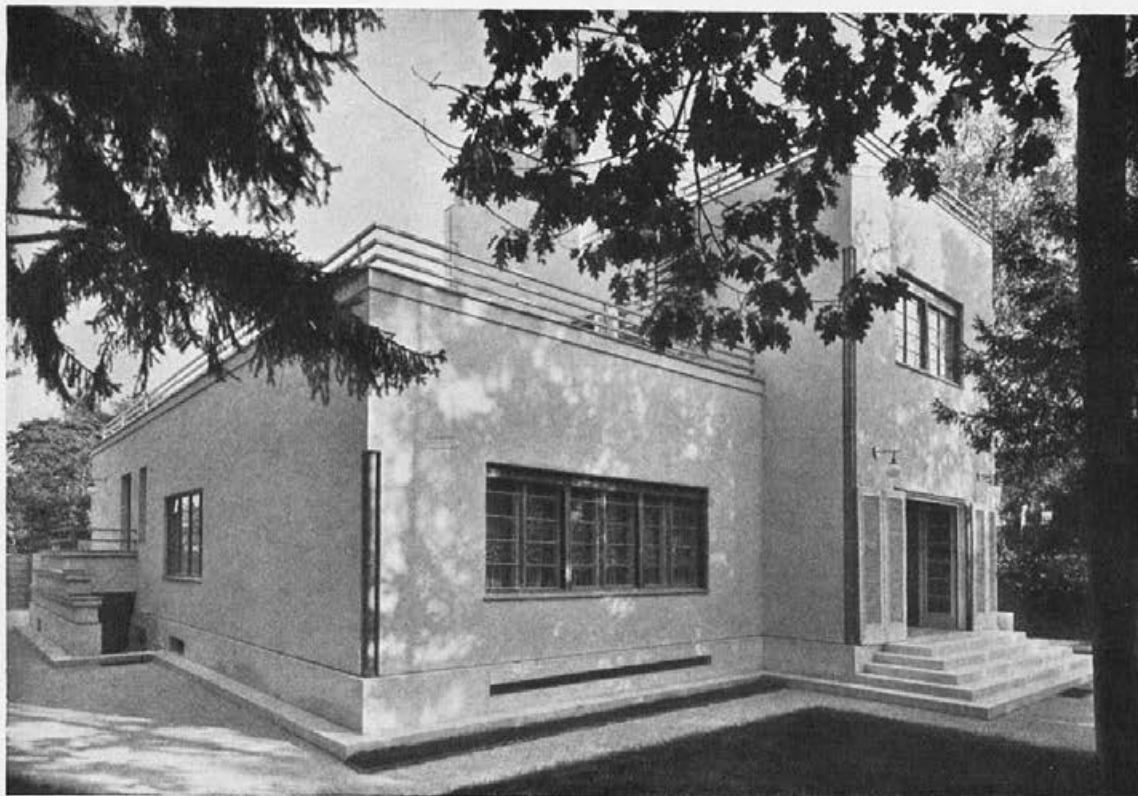

2. Pogled sa ulice

Arch. M. Vidaković, Zagreb

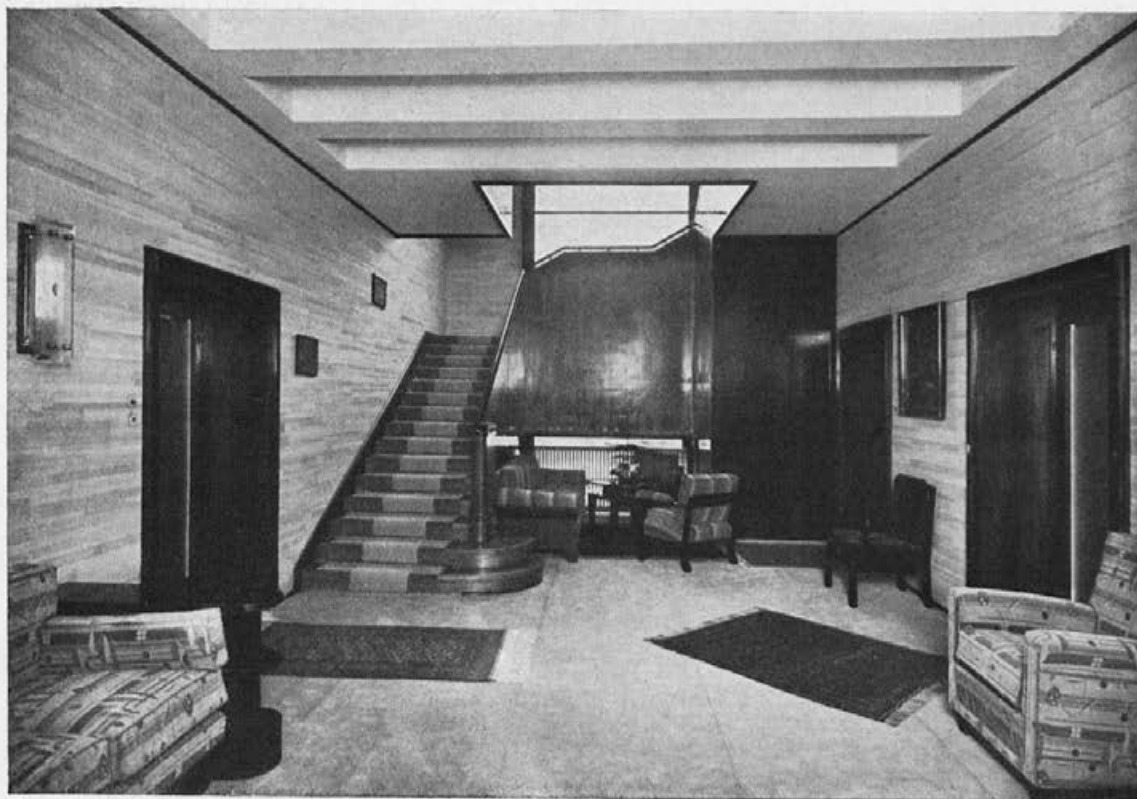

3. Tlocrt vile P., Zagreb
Arch. M. Vidaković, Zagreb

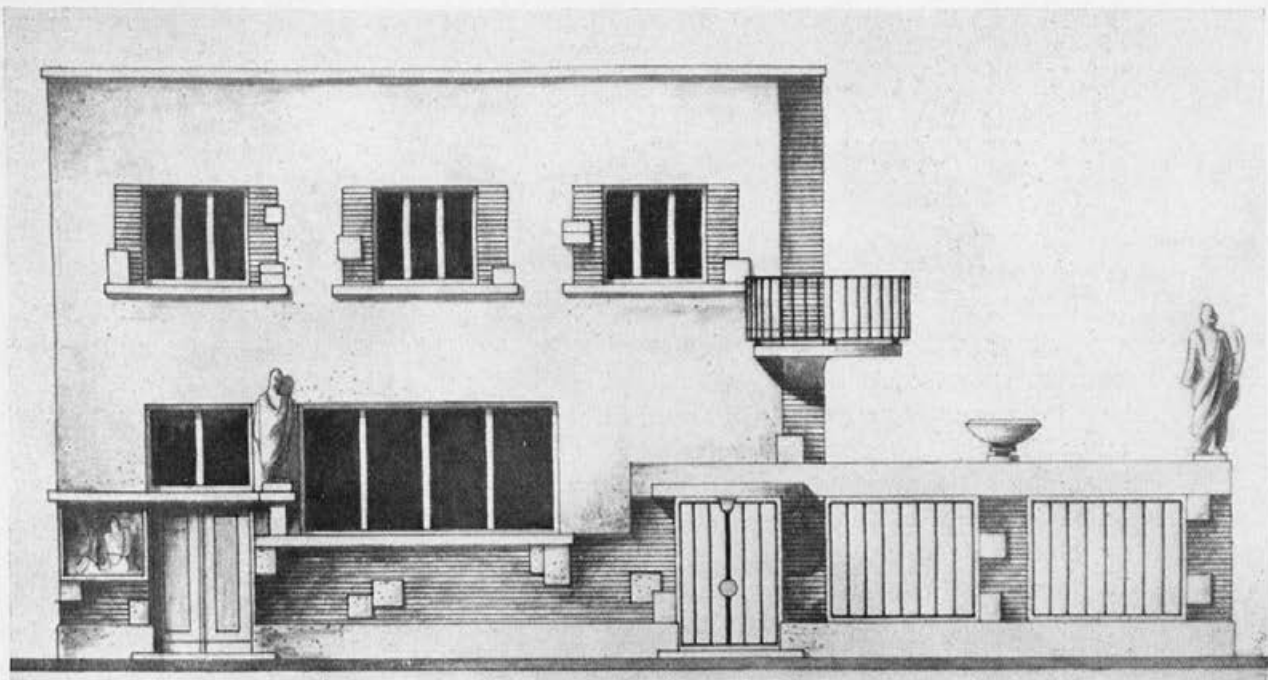
4. Pogled sa vrtne strane

Arch. M. Vidaković, Zagreb

5. Hall vile P. Zagreb

Arch. M. Vidaković, Zagreb

6. Pogled s ceste

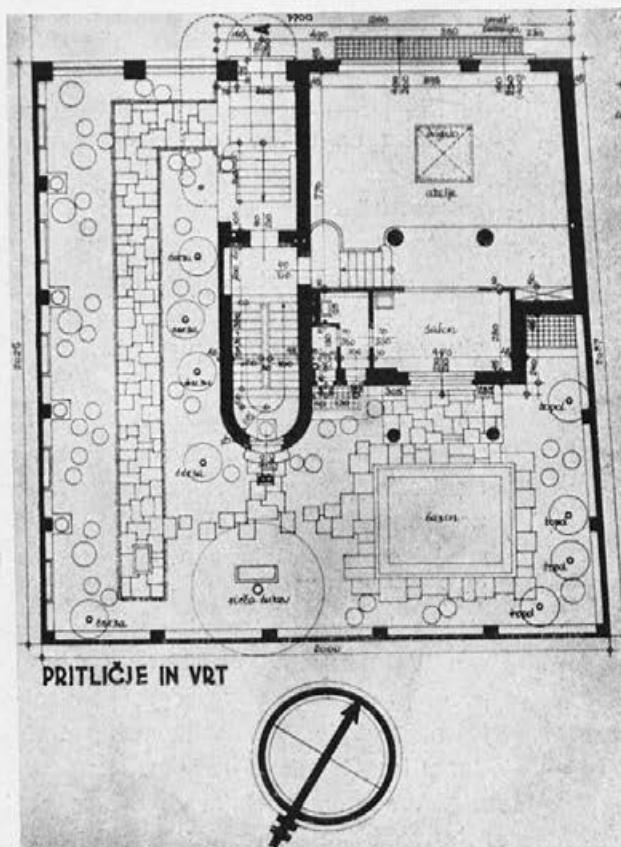
Ing. arch. Herman Hus, Ljubljana

ATELJE KIPARJA LOJZETA DOLINARJA V BEOGRADU

Kipar Dolinar iz Ljubljane si gradi v Beogradu, kjer ima izvršiti večja dela, lasten dom. Stavbišče je majhno, leži v profesorski koloniji in komaj 400² m veliko — zato je bila najtesnejša združitev stavbe z vrtom nujno potrebna. Atelje in vrt sta vezana preko majhnega salona in altane v eno celoto. Tam bodo razstavljena v udolbinah in na podstavkih, zamišljenih v ograjenem zidu, umetnikova dela v kamnu in bronu, in sicer tako, da bodo tudi s ceste vidna. Vrt bo vseskozi zelena trata z lepimi grmičevjem in z nekaj drevja, edina pot, namenjena ogledu umetnin, bo tlakovana s kamenitimi ploščami.

Pod ateljejem je prostor za odlivanje, zvezan s prvim potom velikega dvigala. V prvem nadstropju je stanovanje umetnika, obstoječe iz treh sob in vseh prituklin.

Zunanost stavbe je zamišljena v kamnu ter v deloma umetnem, deloma plemenitem ometu. Poživljala jo bo plastika, ki jo bo izvršil mojster Dolinar posebej v ta namen.

7. Talni načrt pritličja z vrtom

NOVA POTA V SODOBNI ARHITEKTURI

Na vprašanje, kje se začne nova arhitektura, je le Corbusier odgovoril — kjer se neha stanovanjski stroj.

Do stanovanjskega stroja smo prišli s skrajno racionalizacijo in z izrabo vseh mogočih tehniških pridobitev v socialno izravnavo človeštva. Ustvarjen je bil s tem tip današnjega stanovanja, ki se loči edinole v formatu svojega namena — komforta. Prva etapa je s tem zaključena, od tu zavije pot v novo smer, da se izpelje polovično v popolno in da se ustvari iz stanovanjskega stroja prehod v pravo sodobno arhitekturo. Za doseg stanovanjskega stroja oziroma temelja bodočemu razvoju je bila merodajna v prvi vrsti le gola materialna plat človeškega življenja. Preveč problemov se je nakopičilo že ob prvem koraku, da bi bilo mogoče misliti še na kaj drugega. Ves nadaljnji razvoj pa nam je začel kazati polagoma istega človeka še od druge strani in izkazalo se je, da bo prav temu bodočemu človeku povzročal nekoč sport telesne potrebe gibanja, ki pa imajo obenem vpliv tudi na večjo duševno razgibanost.

Naravno, da doživlja po vsem tem skrajna racionalnost svoj polom in revizija v tem smislu je le logična posledica razvoja. Na jasnem si moramo namreč biti, da prejšnje naziranje ni v skladu s premikanjem in gibanjem. Za posledico bi imelo človeka, ki preživlja doma svoje življenje sede, ki gibanje, torej svoje življenje v tem smislu reducira na ničlo. To dejstvo nam ustvarja nov pojem talnega načrta in prepričanje, da je mnenje najkrajše poti napačno. Prihajamo s tem do tajnosti vseh popolnih prostorov, v katerih prebiva človek, do neke relacije med prostorom in duševnim človekom — do prave sodobne arhitekture.

Ta nova pot je dinamika.

V prostoru samem bo razgibanost, ker jo zahteva notranji nagon delavnosti in udeleževanje človeka. S to razgibanostjo pa gre vzporedno ritem. Življenje samo je namreč gibanje. Prav to je pa podlaga in jamstvo, da se bo dinamika razširila na vse prostore, na stanovanje in stavbo, v prostorno gibanje. Sproščen bo duh arhitekta, pa tudi duh stanovalca, zakaj človekova okolica se bo spreminjala in z njo ves položaj. Spreminjale se bodo proporcije, mere svetlobe in temine. Sobe bodo lahko svetle ali temne, prostorne, tesne, mrzle, gorke, zaprte, odprte itd. Spreminjalo se bo stanovanje, spreminjal se bo talni načrt. Okosteneli način zidave bo izpodrinjen, vse bo lahko, gibljivo, nadomestljivo. Vsa tehnika bo pomagala človeku pri zgradbi novega doma in steklo, kovina in les niso več v sodobnem stavbarstvu nikaka utopija.

V takih stavbah človek ne bo več ločen od narave. Sam kot osebnost bo prišel prvič povsem do izraza. Vse potrebe svojega življenja bo kril s spremembami, a kar je najzanimivejše, tudi vse potrebe v pomladi, poletju, jeseni in zimi. V svojem domu bo človek — režiser.

Vsem materialnim dobrinam se bodo torej pridružile še vse duševne dobrine in zahteve in iz stanovanjskega stroja bomo zajadrili v povsem novo nalogo, ki odpira arhitektu in človeštvu prelepe perspektive.

Ni pisan ta članek z ozirom na naše razmere, ker smo zaenkrat le še opazovalci mogočnega razvoja. A če hočemo postati nekoč vredni člani in soodločujoči faktorji v razvoju, potem moramo ubrati tole pot:

Z iskanjem današnjih, dosegljivih lepot pomagati izrazu današnje dobe do uspeha in s tem obenem dokumentirati naš obstoj. Prvo bodi naša sveta dolžnost, drugo naša pravica, zakuj na jasnem si moramo biti, da poraja pravega sodobnega arhitekta edino naloga sedanjih dni.

8. Vrt ravnatelja ing. Prelovška

Prof. arch. Jože Plečnik

9. Vrt ravnatelja ing. Prelovška

Prof. arch. Jože Plečnik

10. Vrt ravnatelja ing. Prelovška

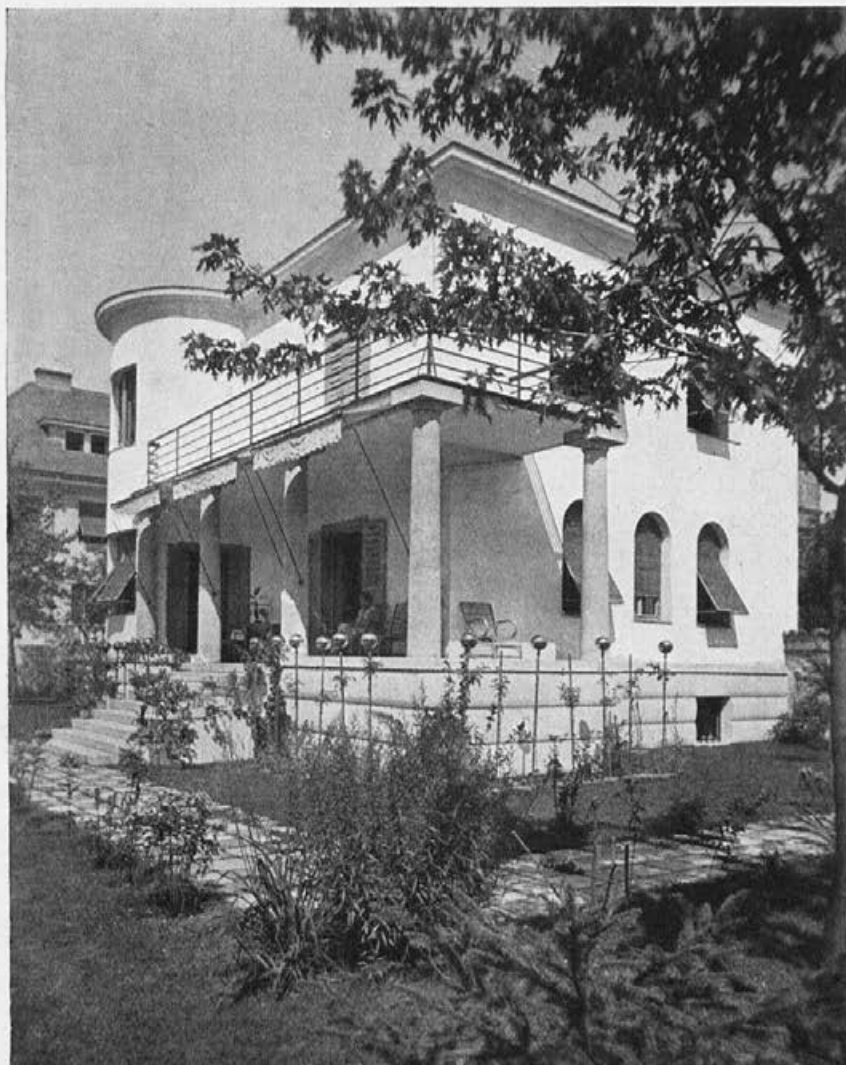
Prof. arch. Jože Plečnik

11. Vrt ravnatelja ing. Prelovška

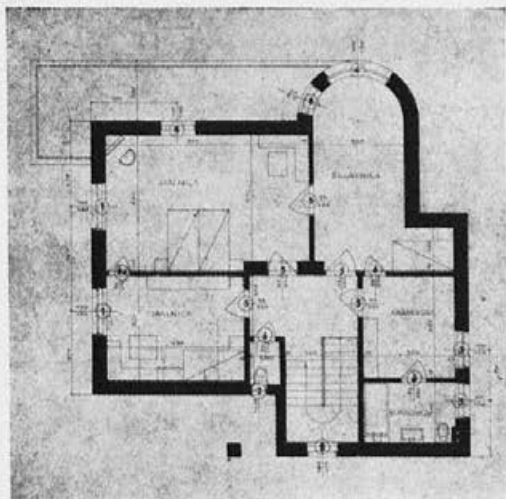
Prof. arch. Jože Plečnik

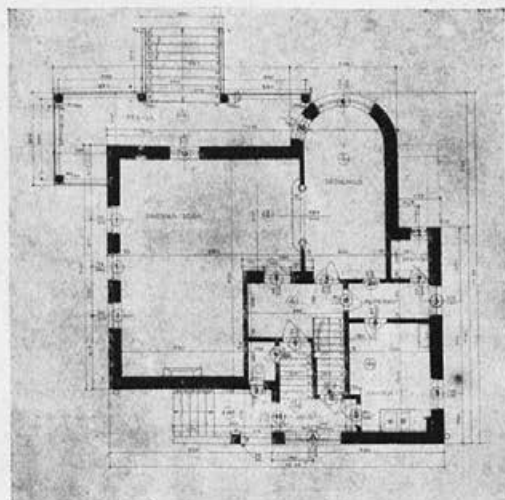

12. Vila arch. Vlad. Šubica

Arch. Vladimir Šubic

13. Talni načrt pritličja

14. Talni načrt I. nadstropja

15. Bazen na vrtu vile arch. V. Šubica

Arch. Vladimír Šubíc

16. Terasa z bazenom na vrtu vile arch. V. Šubica

Arch. Vladimír Šubíc

ENODRUŽINSKA VILA ARHITEKTA VLADIMIRJA ŠUBICA

Vila vsebuje v pritličju veliko dnevno sobo, jedilnico, kuhinjo, pripravo, shrambo, stranišče ter glavni vhod. V I. nadstropju sta dve spalnici, delovna soba, garderoba in kopalnica. V kleti so soba za služkinjo, garaža, klet, pralnica ter dve veliki sobi, ki nadomeščata podstrešje.

Projekt vile se je oziral na najtesnejšo zvezo pritličja z vrtom, tako da tvorita poleti velika dnevna soba in jedilnica z vrtom eno celoto. Preko terase je dostop na vrt. Pred stopniščem terase se nahaja 6×5 m velik kopalni bazen, ki leži v osi dnevne sobe. Vrt je komponiran v preprostih linijah, posejan z angleško travo in zasajen z drevjem in cvetlicami. Glavna arhitektura vile je obrnjena k vrtu, ker tvori terasa s stebri integralen dekor cele stavbe. Tudi vila je zidana v preprostih linijah. Stropi in streha so železobetonski.

17. Vrt vile arch. V. Šubica

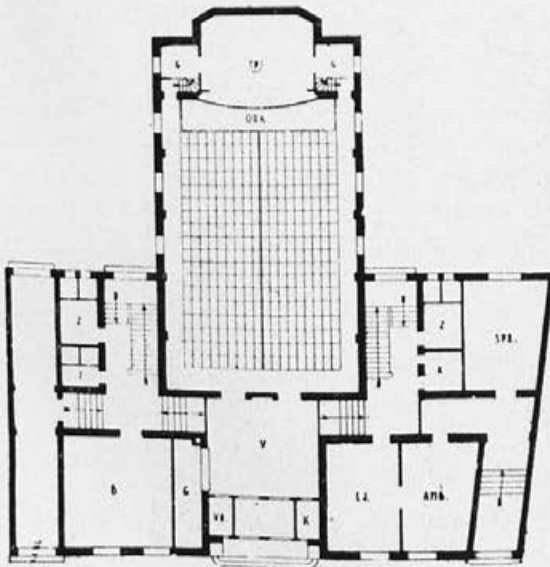
18. Vrt vile arch. V. Šubica

Arch. Vladimir Šubic

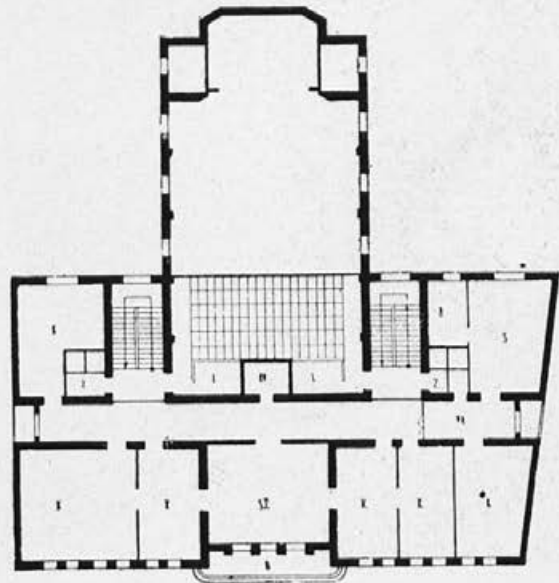

19. Izgled zgrade Crvenog krsta u Sarajevu

Arch. H. Baldasar, Sarajevo

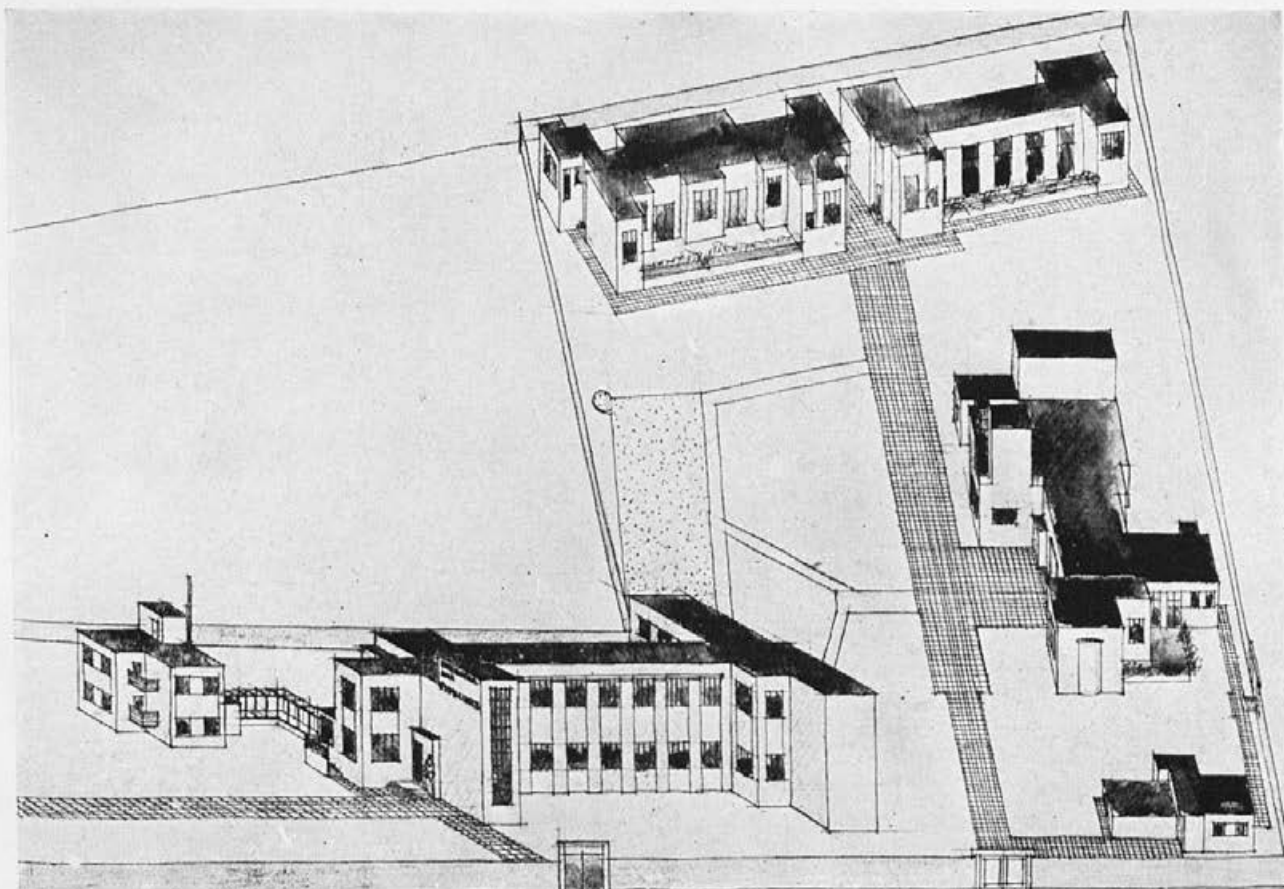
20. Tlocrt prizemlja

21. Tlocrt kata

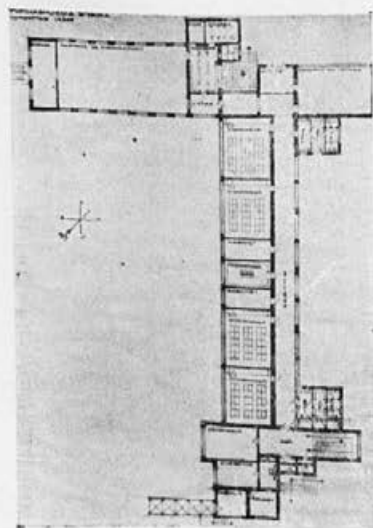

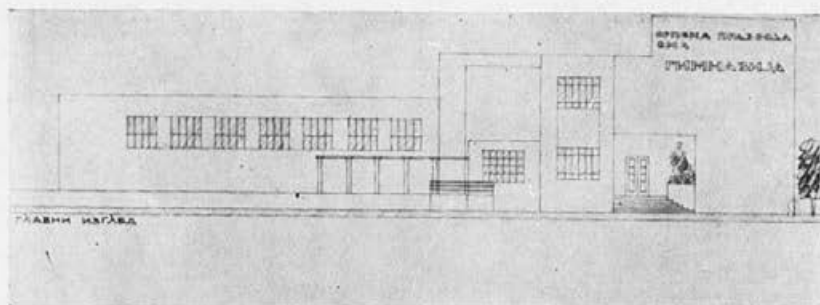

24. Konkurs za gimnaziju sa internatom u Novom Sadu
Nagradjen rad

Dr. techn. arch. Jan Dubovy

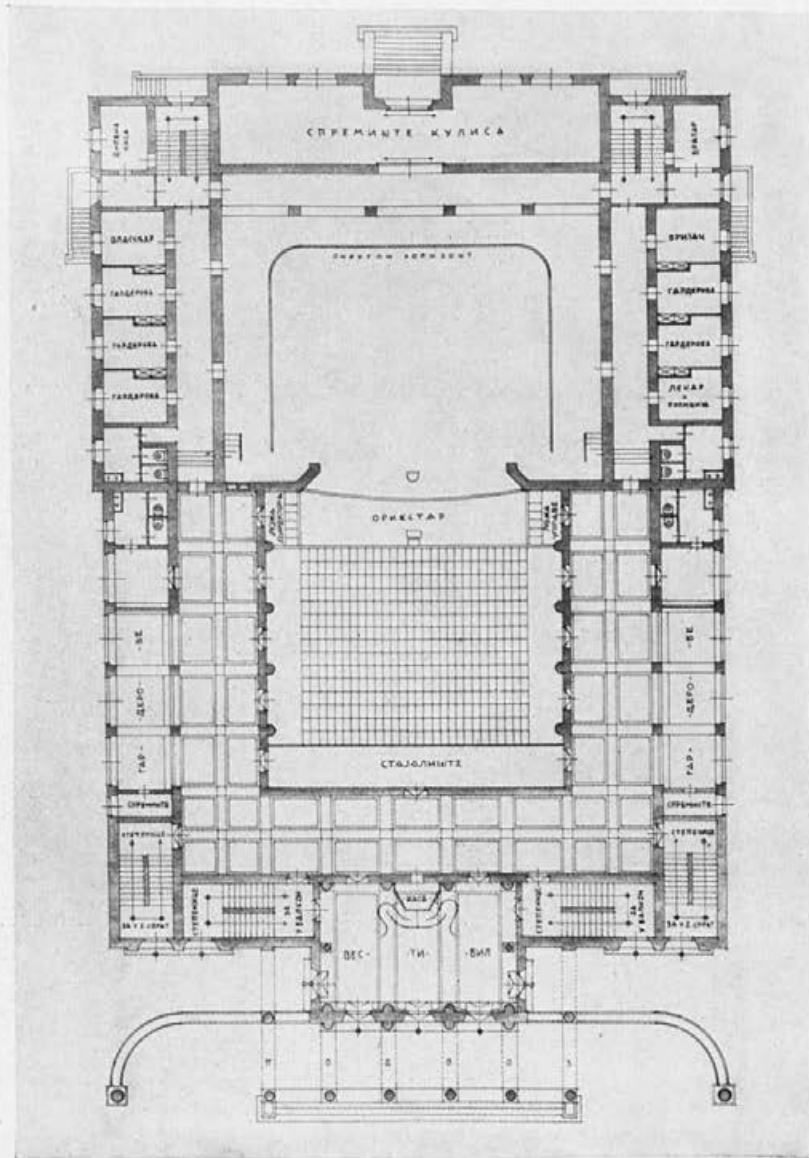

25. Tlocrt zgrade za učione

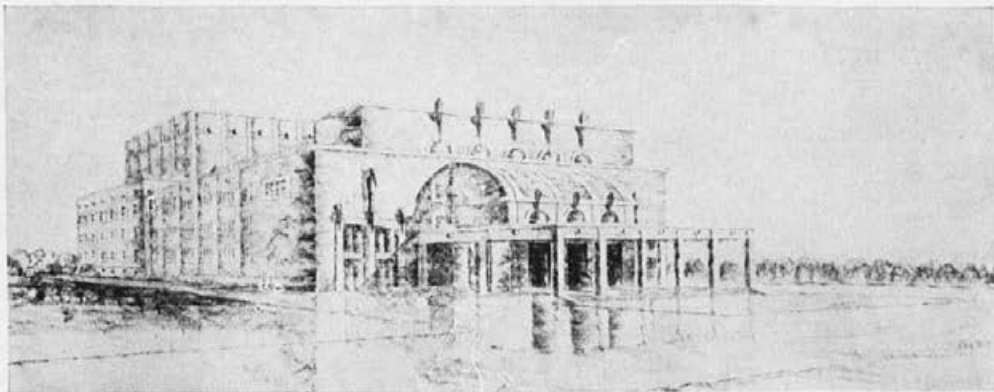
26. Glavni izgled

Dr. techn. arch. Jan Dubovy

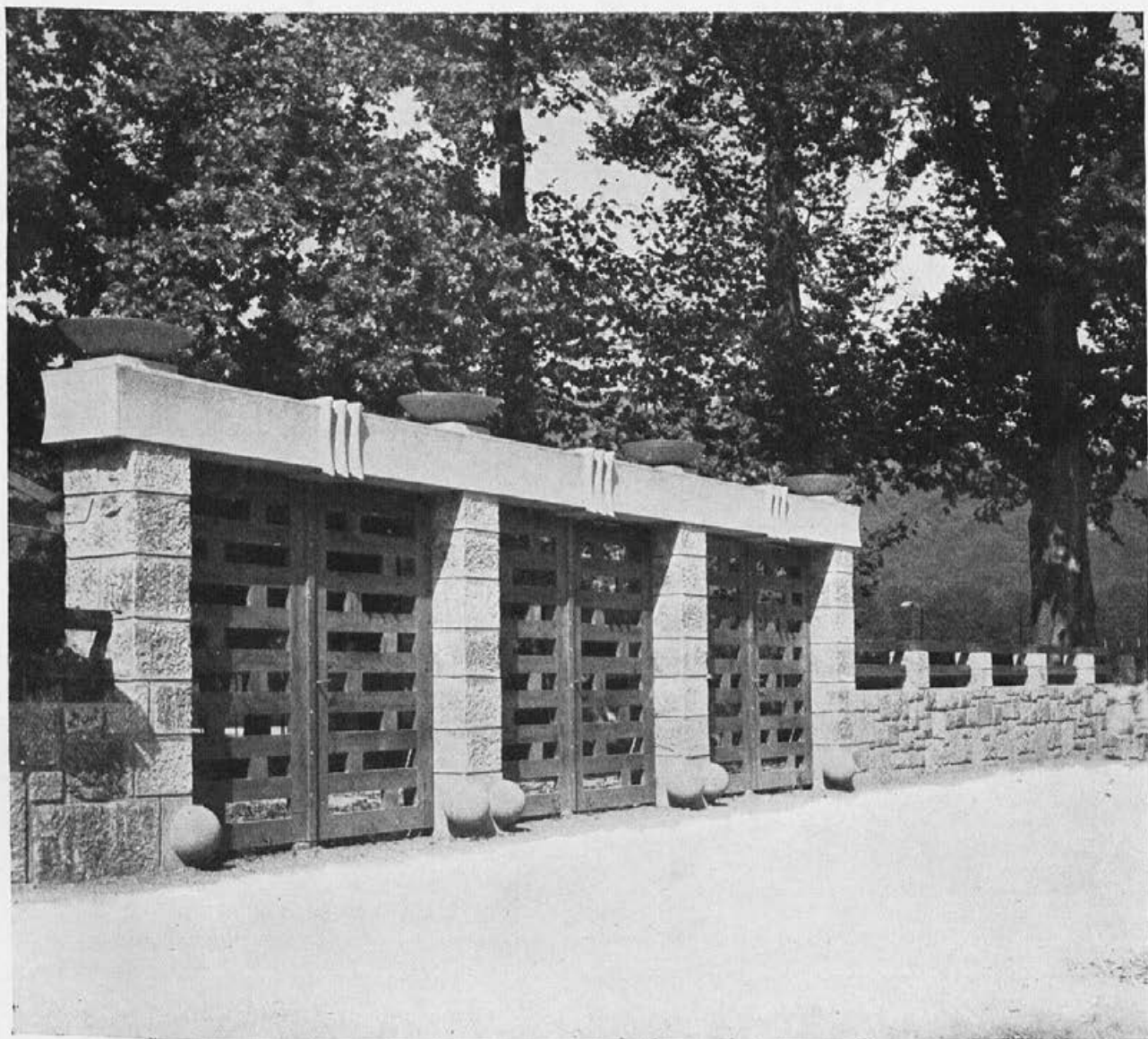
27. Projekt gledališke stavbe v Novem Sadu — Talni načrt

Ing. arch. Stanko Rohrman

28. Projekt gledališke stavbe v Novem Sadu — Perspektiva

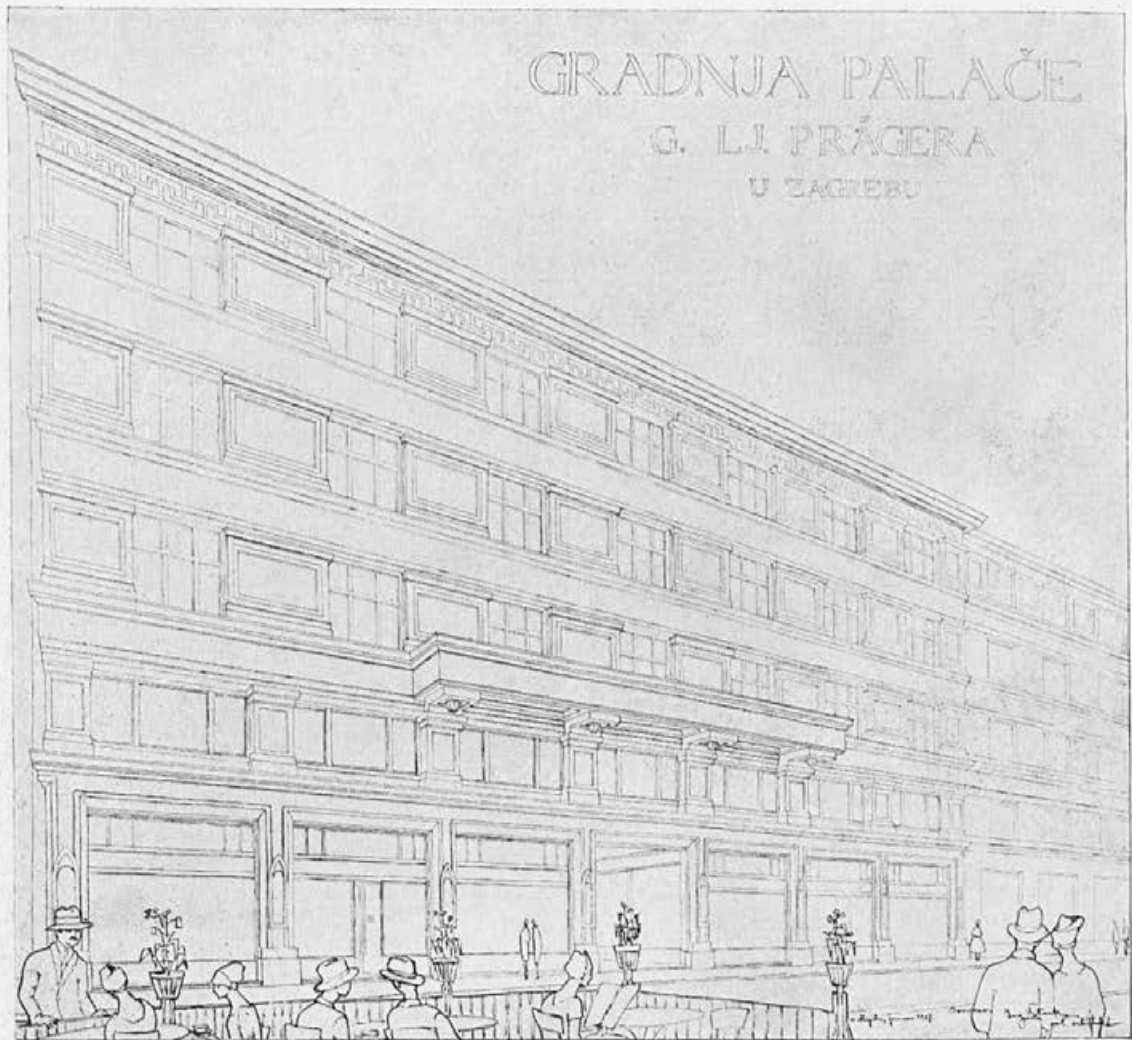
Ing. arch. Stanko Rohrman

29. Portal z ograjo ob Cekinovem gradu

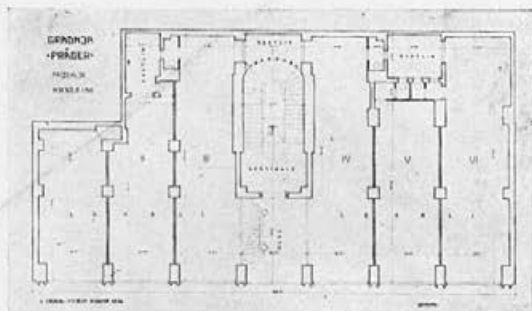
Ing. arch. Vlado Mušič, Ljubljana

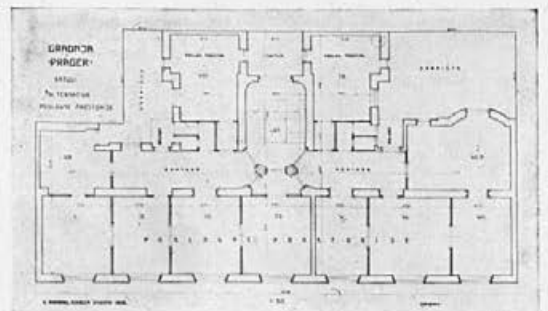

30. Gradnja palače „Präger“ u Zagrebu — Perspektiva

Arch. V. Šterk, Zagreb

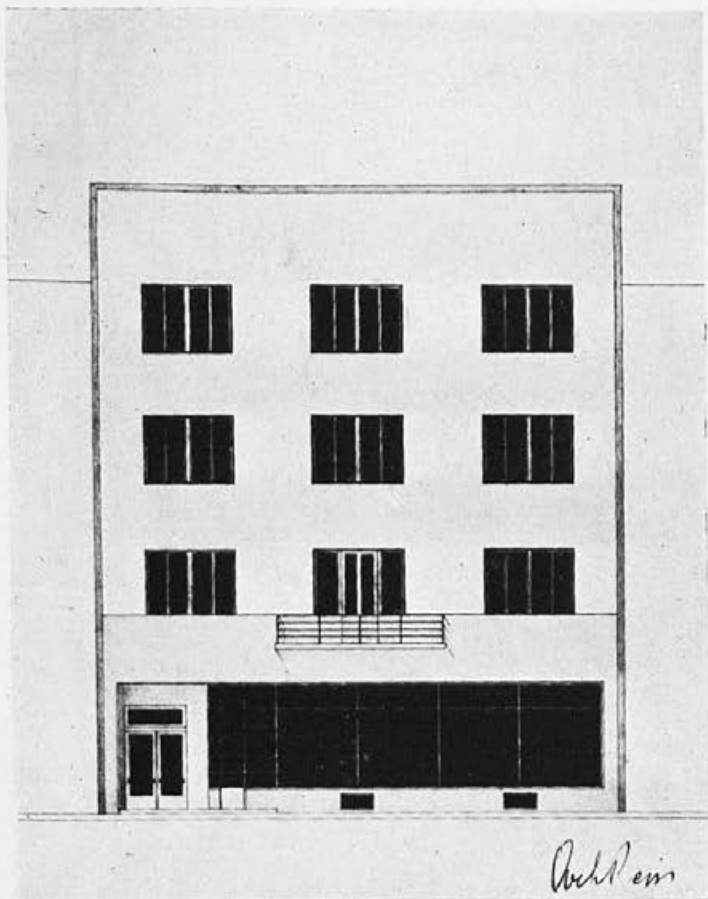

31. Tlocrt prizemlja

32. Tlocrt kata

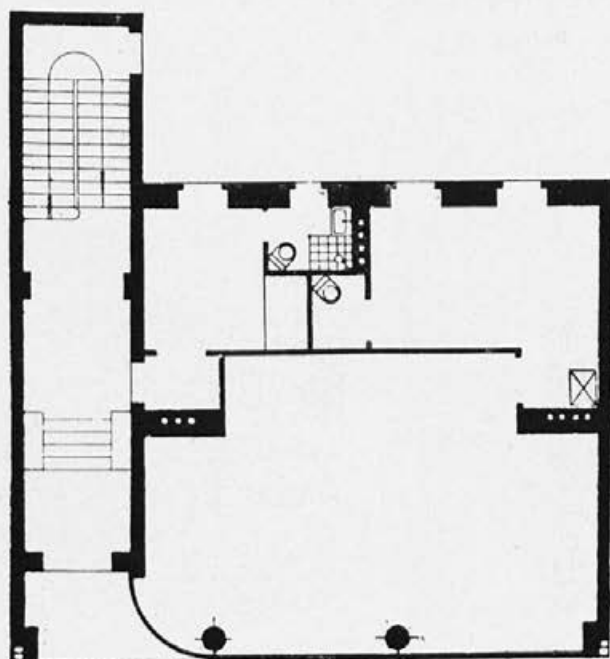
Arch. Iso Reiss, Sarajevo
Stanbena zgrada u Sarajevu

33. Izgled

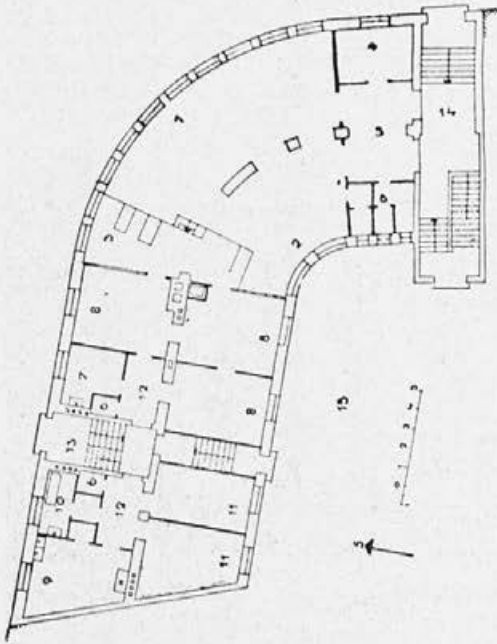

34. Perspektiva

35. Tlocrt

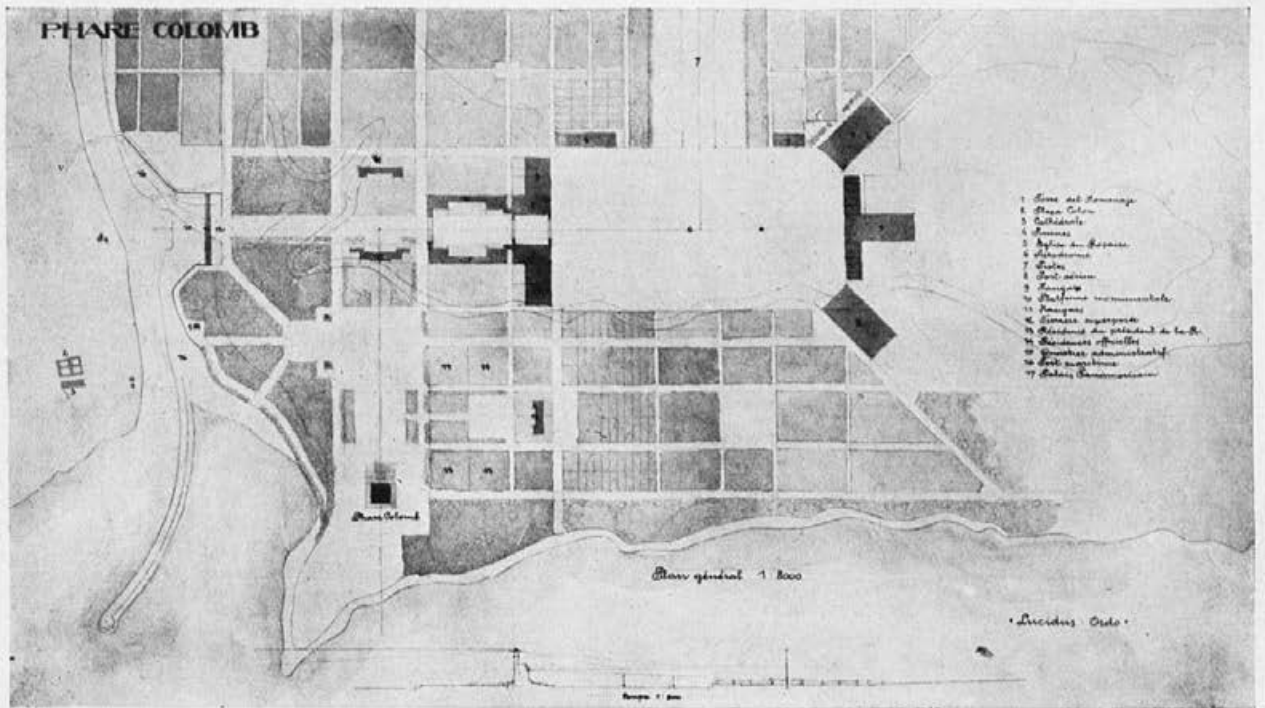
Berza Rada u Sarajevu
Arch. Mate Bajlon, Sarajevo

36. Tlocrt

37. Izgled

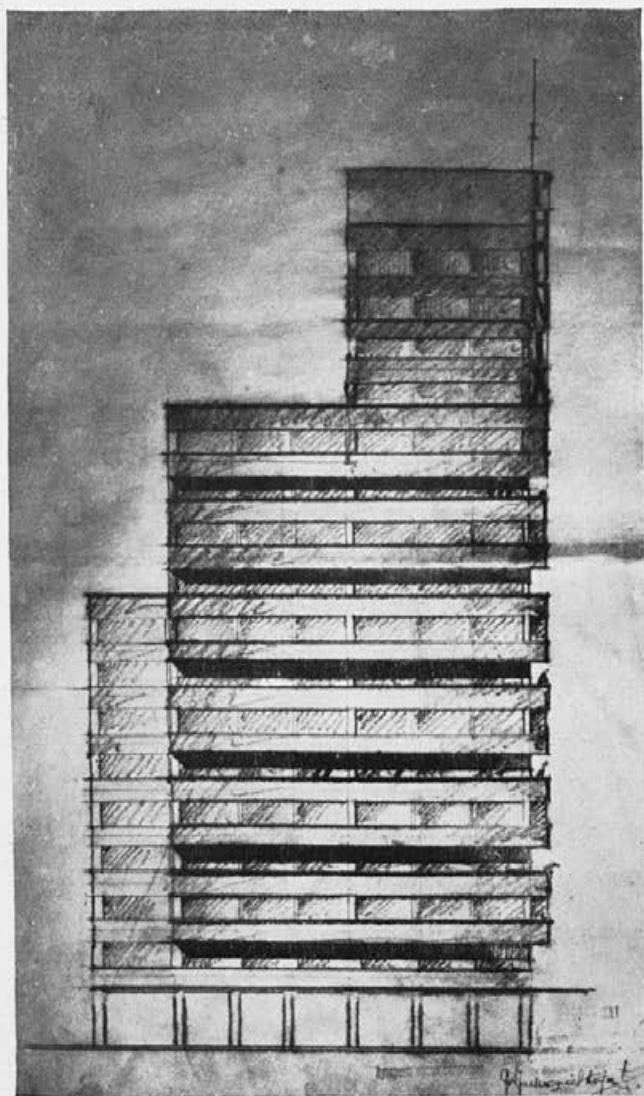
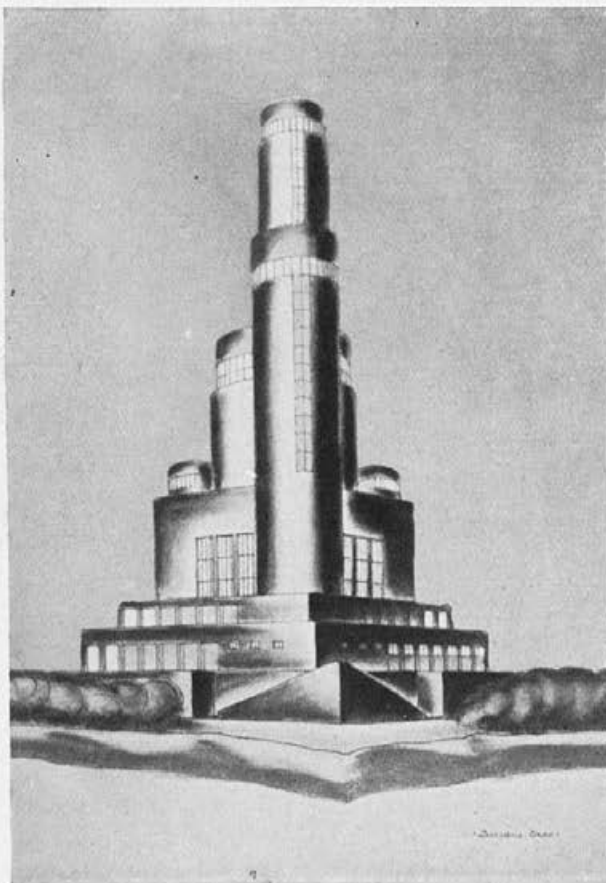

38. Konkurnzna skica za Kolumbusovu kulu u San Domingu

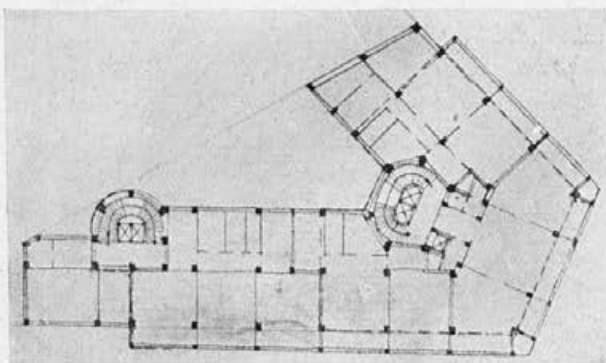
Arch. M. Zloković, Beograd

39. Konkurzna skica za Kolumbusovu kulu u San Domingu
Perspektivni izgled

Arch. M. Zloković, Beograd

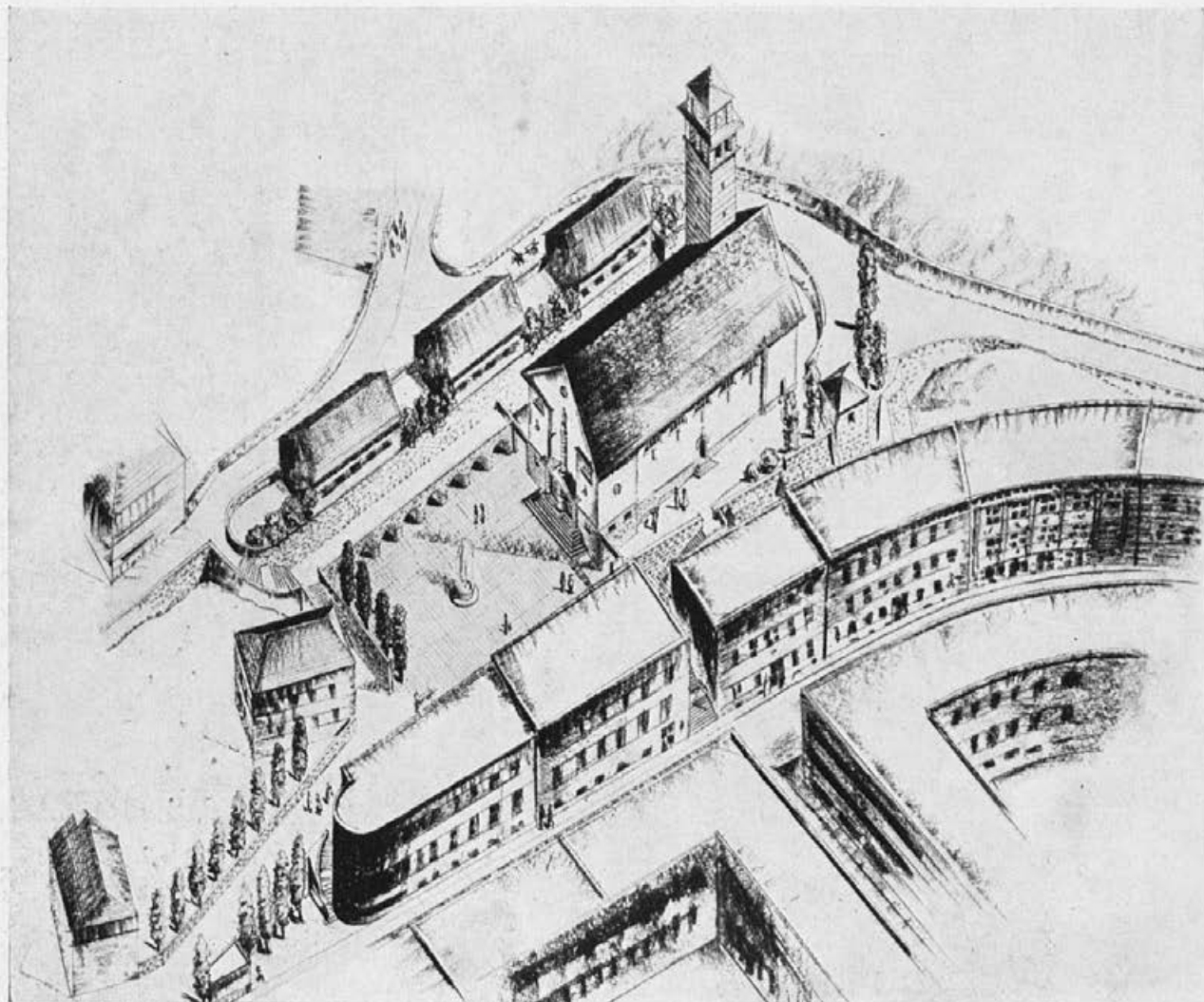
40. Skica za oblakoder v Beogradu - izgled

41. Tlocrt katova

Ing. arch. Branislav Kojić

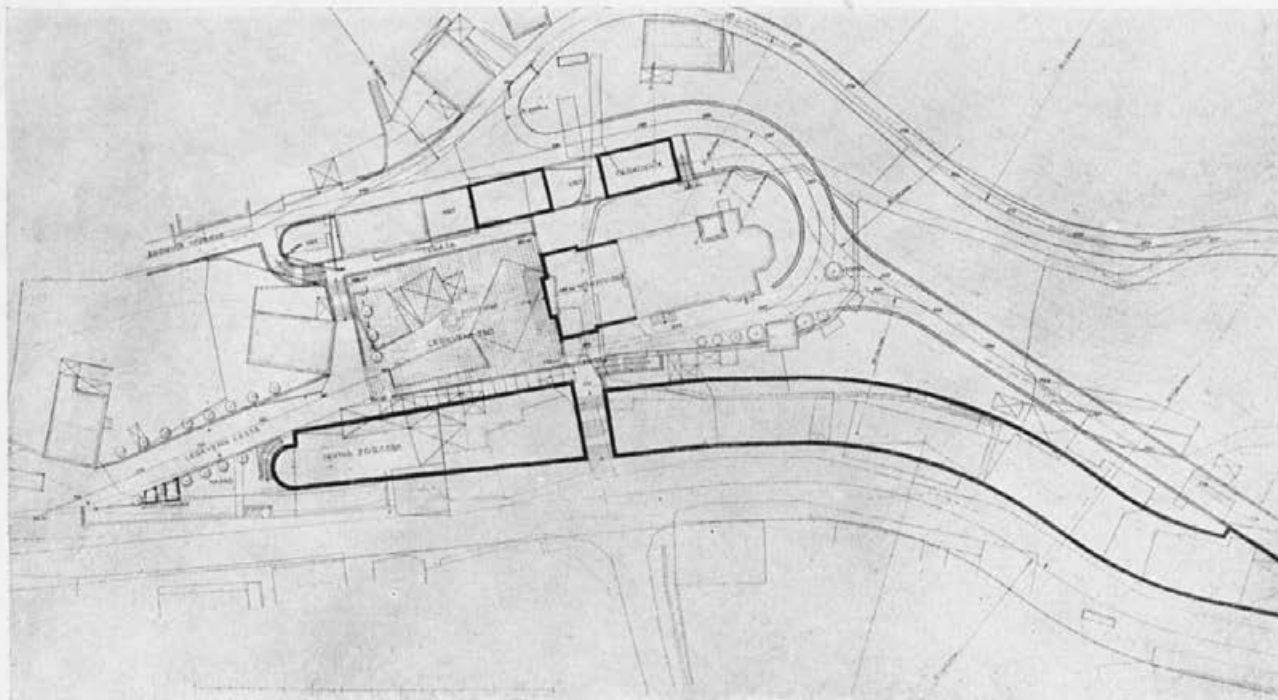
42. Pogled na cerkveni okraj na Jesenicah

Ing. arch. Fatur - Kos - Platner, Ljubljana

REGULACIJA CERKVENEGA OKRAJA NA JESENICAH

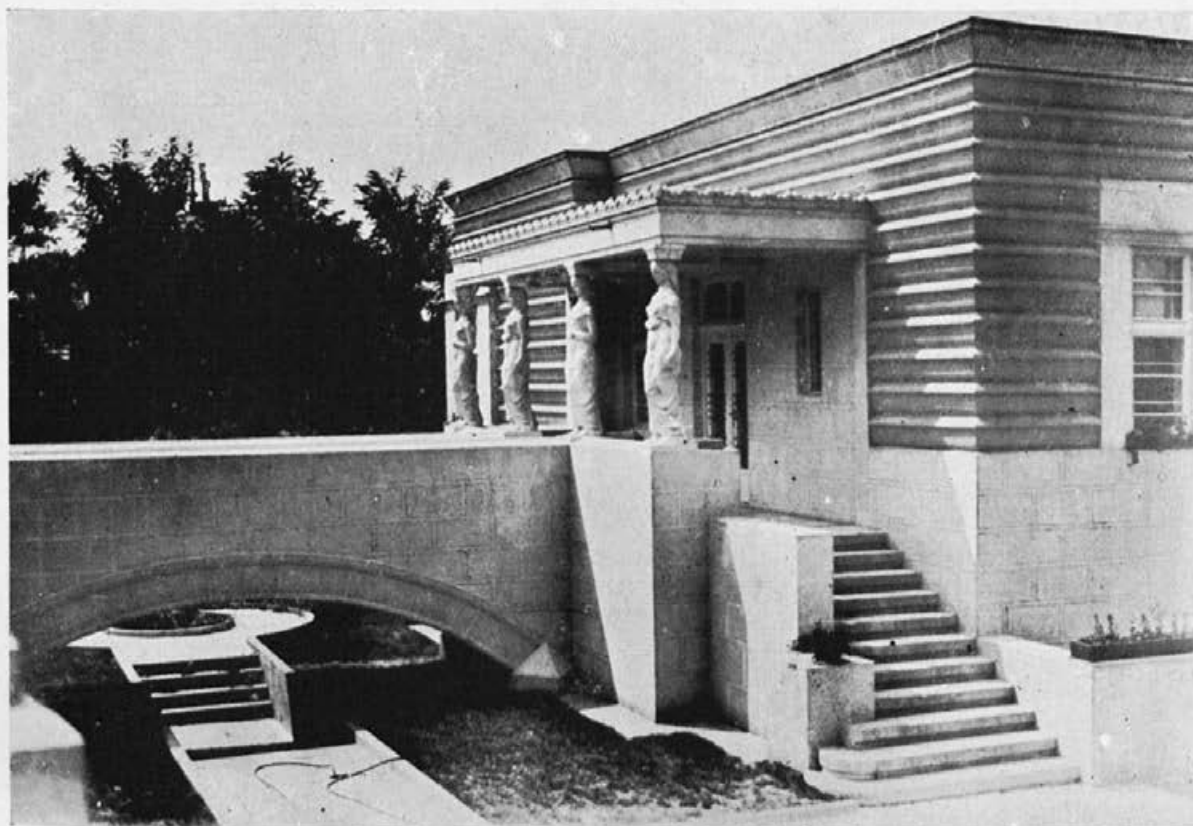
Novi dozidek župne cerkve na Jesenicah je zahteval tudi arhitektonsko ureditev vse bližnje okolice. Projektant si je zamislil pred glavnim vhodom v cerkev majhen, obzidan, deloma zasajen in tlakovan trg tako, da pride glavna fasada s stopnicami do popolne veljave. Prej strma cesta na Gornjo Muravo, ki je vodila preko novega trga, je speljana s položnim padcem v krogu okoli cerkve tako, da vodi mimo stranskih vhodov ter preko južnega dela trga v svoj stari tir »Cerkvene ceste«. Za prezbiterijem se ta cesta odcepi ter vodi po pobočju hriba v smeri k novi carinarnici in s tem omogočil krajšo zvezo vozov do cerkve in njenega okoliša. Promet pešcev posreduje s ceste »Ljubljana — Kranjska gora« novo stopnišče, projektirano na istem mestu kjer se je nahajalo staro. Na gornjem podestu se odloči leva smer po položni rampi do vhoda na trg oziroma k novo projektiranemu stopnišču, ki vodi na teraso in Gornjo Muravo. Desna smer pa krajša pot s stopniščem ob starem obzidju k stranskemu vhodu v cerkev.

Na severni strani trga so mišljene arkade s teraso z novimi poslopji in vrtiči.

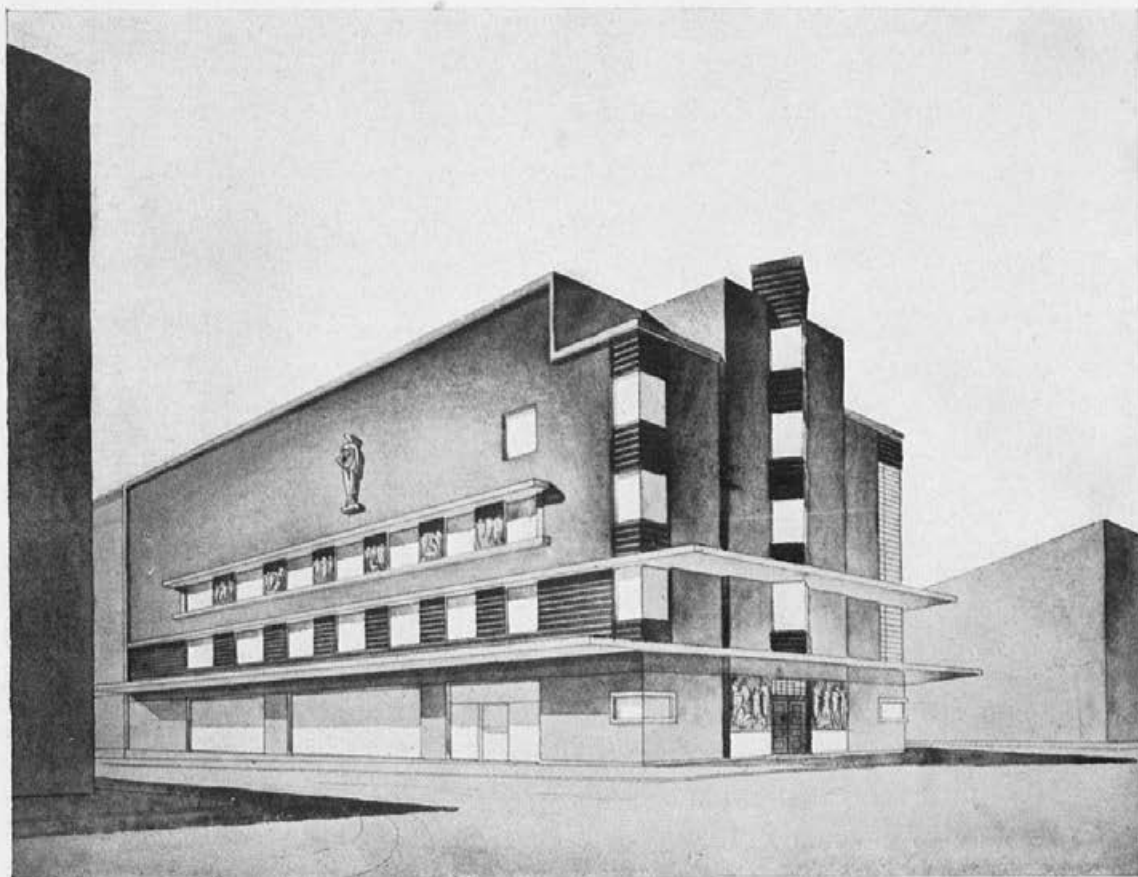
43. Situacija cerkvenega okraja na Jesenicah

Ing. arch. Fatur-Kos-Platner, Ljubljana

44. Vila na Topčiderskom brdu

Arch. Petar i Branko Krstić, Beograd

45. Dom Udruženja Inženjera i Arhitekata u Beogradu
Otkupljeni projekt na konkursu za Dom U. I. A.

Arch. Dušan Babić, Beograd

Želja človeka po lastnem domu ni danes več stvar posameznika, marveč nastaja iz nje socialna potreba. Oblikovanje sodobnega doma določajo potrebe, gospodarsko stanje in način življenja prebivalstva. Stanovanjsko vprašanje postaja od dne do dne važnejši kulturni problem. Mala stanovanja, ki sedaj nastajajo, so le začasna rešitev; edina pravilna oblika stanovanja je majhna hišica z vrtom. Naš namen v tej knjižici je, podati nekaj primerov iz sodobne stanovanjske kulture, ki naj služijo čitatelju v pojasnilo problema in v pobudo.

Iz knjige: Arh. J. Mesar in arh. J. Spinčič, »Stanovanje« (slika desno). Ljubljana, Jugoslovanska knjigarna, 1931.

46. Dnevna soba

Arch. Ivo Spinčič, Ljubljana

Oglejmo si prejšnje primere tlorisov. Na njih vidimo, da so izpuščeni vsi nepotrebni prostori. Nikjer niso predvideni saloni ali sprejemnice, namesto njih opažamo le velik prebivalni dnevni prostor. Ta je vedno tolik, da ga moremo opremiti z vso potrebno opremo, pa vendar ostane še dovolj prostora za prosto in neovirano kretanje. Ta prostor je namenjen dnevnemu življenju in nam služi za vse prostore, ki smo jih izločili. Ako v tem prostoru ne postavimo jedilne mize, kar je v mnogih slučajih mnogo boljše, priključimo temu prostoru manjši prostor, ki je v njem kraj za jedilno mizo. Tega prostora (jedilnice) ne zagradimo proti prebivalnemu prostoru z zidom, marveč s premično stekleno steno, to je z velikimi zasteklenimi vrati. Ako se pokaže potreba, da povečamo enega izmed navedenih prostorov, zadostuje, da odpremo vrata in nastane velik skupen prostor. S pomočjo takih sten povečujemo svobodno prostore v notranjosti, kakor tudi združimo vrt ali teraso z našim prebivalnim prostorom v eno samo celoto. Ta način nam omogoča združitev večjega števila v enega in obratno, ustvaritev večjega števila prostorov iz enega samega.

Iz knjige: Arh. J. Mesar in arh. J. Spinčič, »Stanovanje«. Ljubljana, Jugoslovanska knjigarna, 1931.

47. Dnevna soba

48. Jedilnica — pogled iz dnevne sobe

Arch. Ivo Spinčič, Ljubljana

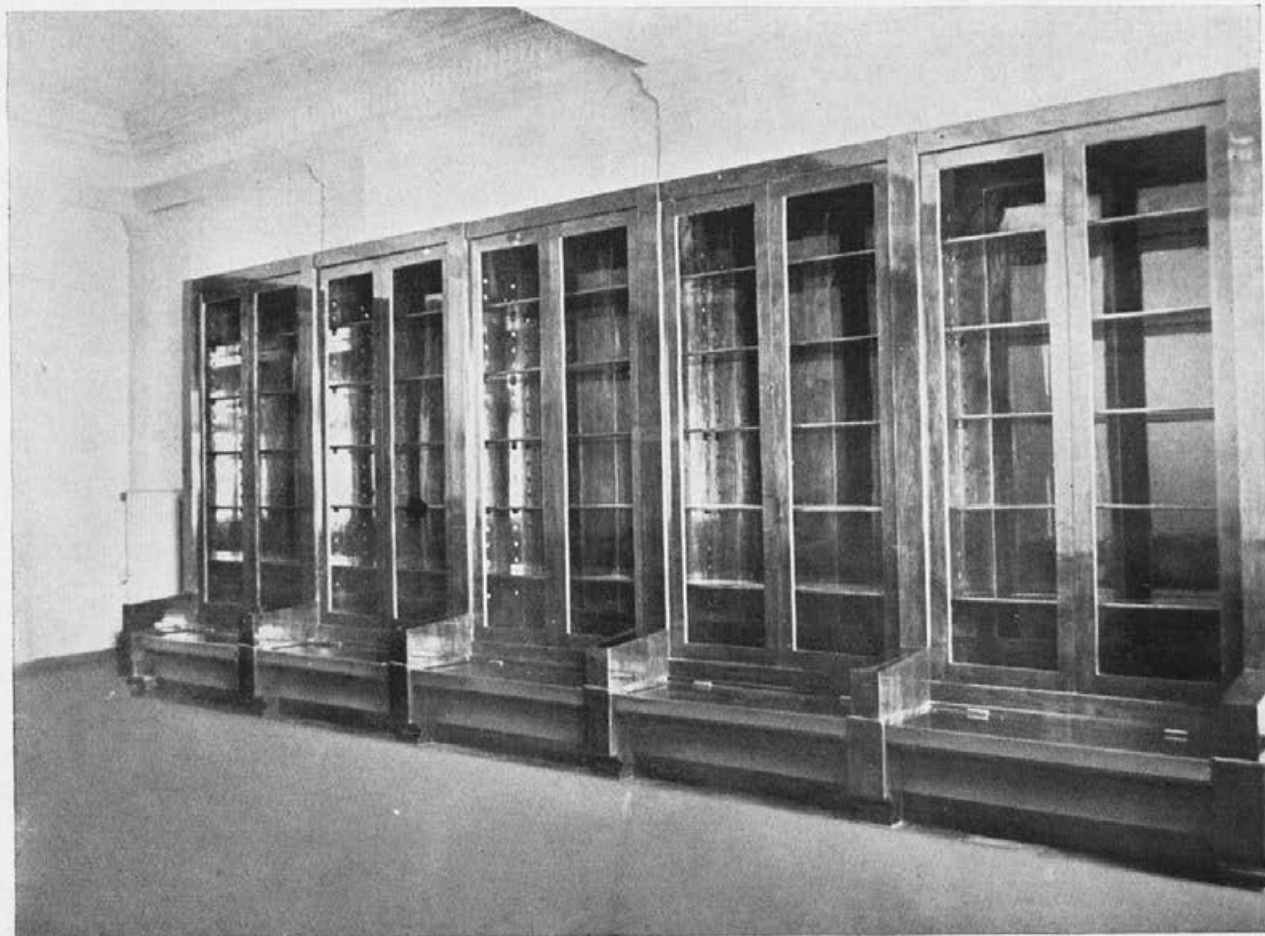

49 Tihožitje

50. Spalnica samca

Ing. arch. Omahen — Serajnik, Ljubljana

51. Knjižna omara

Ing. arch. Gustav Ogrin, Ljubljana

52. Doza

Dana Pajnič, Ljubljana

53. Interieur

Arch. Z. Neumann, Zagreb

54. Interieur

Arch. Z. Neumann, Zagreb

55. Interieur

Arch. Z. Neumann, Zagreb

Ing. arch. Rado Kregar

NAČRT ZA REGULACIJO NOVEGA MESTA

Mestni pomerij Novega mesta obsega obširen kompleks, katerega jedro tvori Novo mesto, ležeče na polotoku, ki ga obdaja reka Krka, dalje prej samostojno Kandijo, kolodvor in okolico postaje Novo mesto, postajo Kandija ter njeno okolico.

Novo mesto vsebuje danes tri samostojne enote, ki se neodvisno razvijajo in širijo. Te enote so: postaja Novo mesto z okolico, ki tvori s skladišči lesa nekaj industrijski center, dalje Novo mesto samo ali stari del mesta z občinsko hišo, glavnim trgom, kapi-tljem itd., in končno tretji del onstran Krke, Kandija z okolico. Te tri enote ločijo hribi s strmimi pobočji in globoko ležeča struga Krke. Za premostitev terenskih zaprek so se morale zgraditi obsežne tehnične naprave (mostovi, predor, oporno zidovje itd.). Te enote se bodo v doglednem času povečale in strnile v eno celoto in iz tega razloga je važno, da sta točno načrtana smer in obseg razvoja z ozirom na enotno notranjo organizacijo mesta, to je prometa, kanalizacije, elektrifikacije, industrije, trgovine itd., kakor tudi z ozirom na estetično lice celokupnega mesta. Prometne žile in terenske pri-like same v veliki meri določajo smer razvoja, lego okrajev, vrsto stavbnega sistema itd.

V danem slučaju je lega za industrijske zgradbe, skladišča i. dr. možna v glavnem ob obeh kolodvorih Novo mesto in Kandija z odprtim stavbnim sistemom. Možnost

večjega razvoja ima Kandija s kolodvorom zaradi ravnejšega terena in večje bližine glavnega dela mesta. Jedro celega mesta tvori stari del mesta z trgovinami, uradi, šolami, cerkvami in stanovanjskimi hišami v deloma strnjenem, deloma odprtem stavbnem sistemu. Severni del okolice jedra pa je primeren v prvi vrsti za uradniške kolonije. Strnjeni sistem obsega tudi ob mostu ležeči del Kandije in je enako prikladen za trgovske in stanovanjske hiše. Južni del pa ima izborna lega za enostanovanjske vile in hiše s predvrti, dalje za kmetije in druga posestva. Ob potoku je primeren teren za žage in mline na vodni pogon.

Za regulacijo cest so v prvi vrsti merodajne že obstoječe, katere bo glede na avtomobilski promet po možnosti izravnati tako v smeri kot napetosti. V danem slučaju ostane glavna cesta kot je, le da se izravna pri kolodvoru in naredi pravilnejši loki od predora do pošte. Ta del ima dobiti obojestranski drevored, dočim bi drugi del imel drevje zasajeno le na eni strani; oporno zidovje ob železnici onemogoča zasaditev drevja tudi na tej strani. Ta cesta bo imela do trga pred pošto zadostno širino. Nevarna pa je ožina od tega do glavnega trga, dalje ožina na obeh straneh mostu. Najnevarnejše mesto v avtomobilskem prometu tvori točka, kjer prehaja cesta v trg in nastane kot 90°. Z ozirom na nevarnost se mora smer vozovnega prometa ločiti na ta način, da se razširi s trgom paralelno tekoča cesta in bi šla smer vožnje po trgu navzdol proti mostu, po ulici navzgor in bi prihajali vozovi na glavno cesto na trgu Sv. Katarine.

Stara cesta, ki vodi preko Marofa, bi se nekoliko zregulirala, zasadila z drevoredom, ki bi prehajal mestoma v gozd in bi tako postala idealno sprehajališče s krasnimi pogledi na mesto in reko. Tudi cesta pri Št. Petru bi ostala le z malenkostnimi korekturami linije in vzpona. Prostor med že obstoječimi cestami bi se razdelil z mrežo kolikor mogoče ravnih cest. Za ta del, to je od kolodvora Novo mesto do starega dela, se določa odprti stavbni sistem s predvrtovi.

Regulacija starega dela mesta (jedra) ne ustvarja bistvenih sprememb. Ulice ostanejo v glavnem iste in bi se le izravnale črte, odstranile ožine in druge nepravilnosti. Važna je v tem slučaju regulacija trgov in parkov, tako n. pr. Kapiteljskega trga pred pošto, pred sodiščem, trga Sv. Katarine, glavnega trga, Florjanskega trga, obeh mostovnih glav, parka na starem pokopališču, prostora za kopališče, stadiona in promenad ob Krki.

Veliko važnost imajo v regulaciji javni nasadi, parki, drevoredi, otroška igrišča, šetališča itd. Tudi v tem oziru bo pri regulaciji Novega mesta možno v polni meri zadostiti higijenskim in estetskim zahtevam. S preložitvijo pokopališča je dana možnost, spremeniti staro pokopališče v senčnat park, ki bo segal do Krke, obdajal kopališče in Stadion ter se nadaljeval kot drevored na promenadi ob Krki do drugega jez. Strmo obrežje bi se zasadilo z drevjem tako, da bi bil ves polotok obdan s pasom zelenja in krasno promenado. Enako tudi bregovi na kandijski strani.

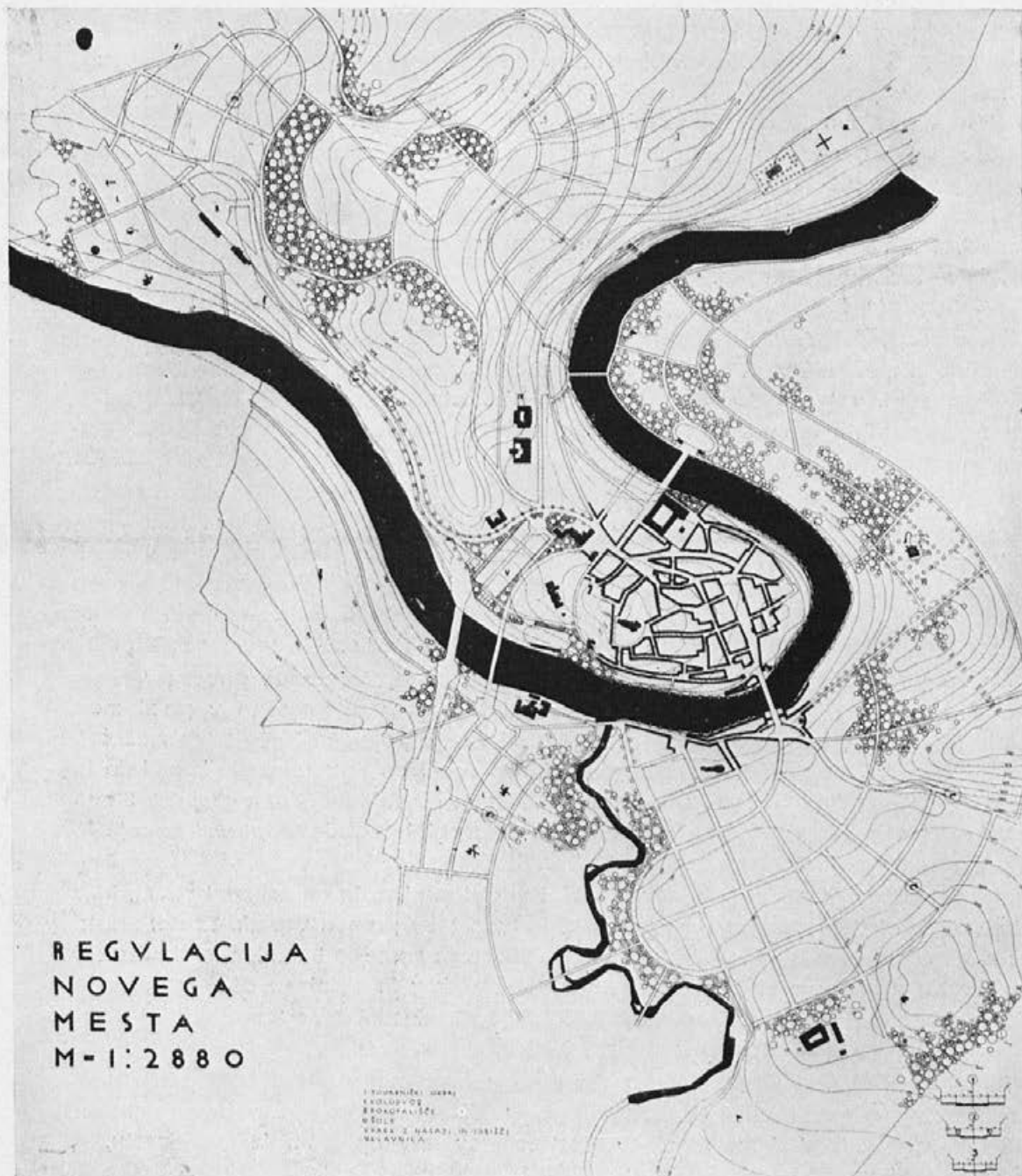
Stavbni sistem starega dela je v pretežni večini strnjen, le na zahodni strani, kjer leži bolnica, prehaja v odprtega s predvrtovi in tvori tako prehod v park. Ta del mesta je z ozirom na solnčno lego in čistoto zraka prikladen za zgradbo hiralnice in sirotišnice, zlasti, ker sta v neposredni bližini tudi kapiteljska cerkev in bolnica.

Poglavitne važnosti pa je regulacija kapitlja, ki dominira nad mestom in tvori najkarakterističnejši element in to po svoji legi in slikoviti obliki.

Za regulacijo Kandije sta določena oba sistema, to je strnjeni in odprti s predvrtovi. Strnjeni sistem obsega le bloke ob mostovni glavi, dočim so vsi ostali v odprtem sistemu. Najtežja je regulacija obrežja. Regulacija cest se prav tako opira na današnje ceste, in sicer na one, ki vodijo proti Metliki, proti Št. Jerneju, proti Toplicam in proti Šmihelu. Bregovi potoka ostanejo poraščeni z drevjem in bodo tvorili vez z oddaljenejšimi

gozdovi. Ker je lega nove klavnice že določena, se mora prenesti tudi sejmišče in bi v tem slučaju ležalo severno od klavnice.

K zazidavi novih blokov, t. j. v področju Kandije, vzhodno od glavnega kolodvora odn. severno od gimnazije, v odprtem stavbnem sistemu, je pripomniti, da se regulacija ozira na stara pota. Poleg obstoječih komunikacij preko reke Krke so projektirani mostovi za krajšo zvezo mesta s kandijskim kolodvorom v bližini železniškega mostu, severni del mostu pa veže novi most z Ragovimi logi.

56. Regulacija Novega mesta

Ing. arch Rado Kregar

INDUSTRIJA

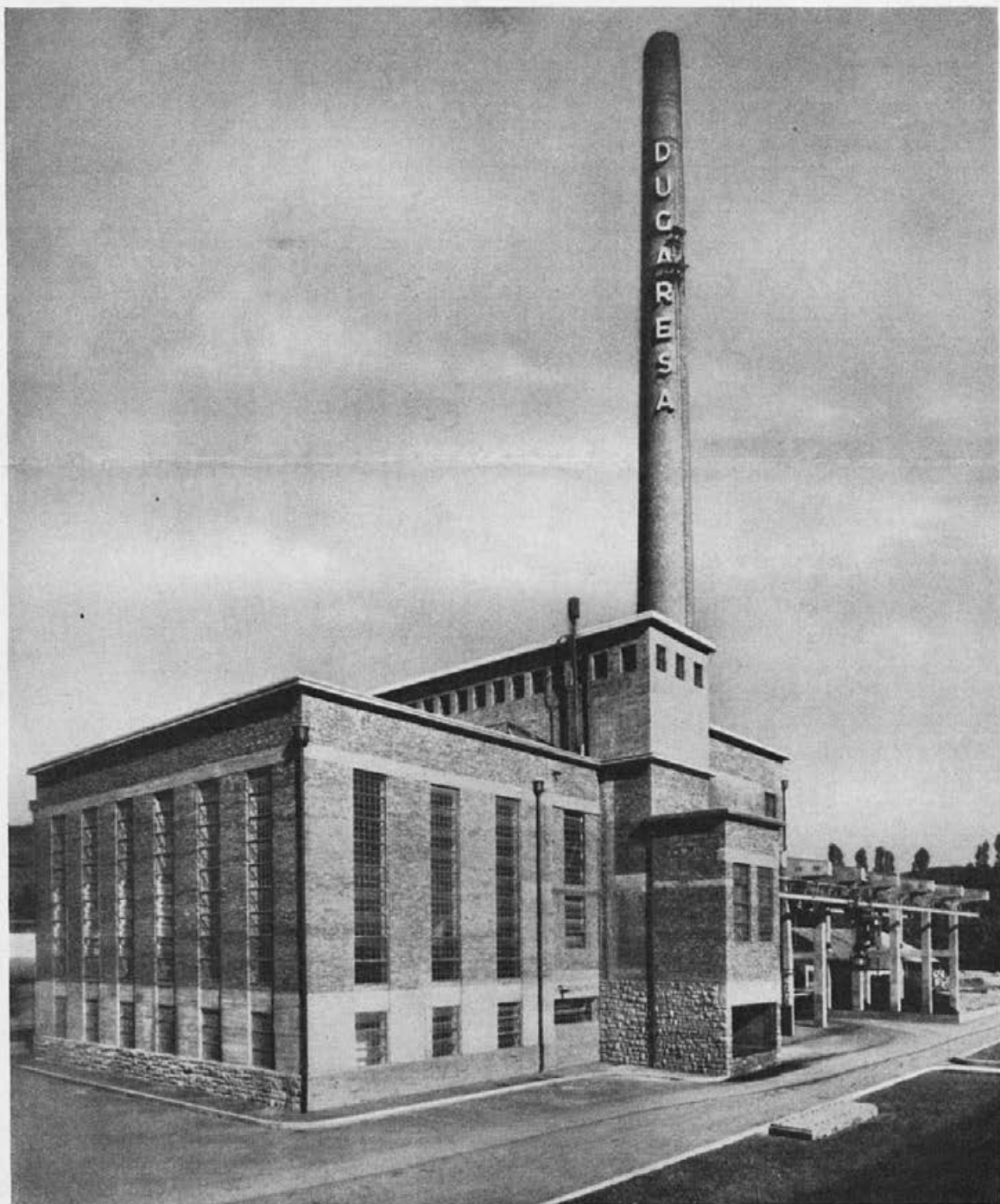
HERAKLITH SMOTRA

IZDANO PO HERAKLITH TVORNICI RADENTHEIN

2 GODIŠTE

OKTOBAR 1932

BROJ 2

Nova kalorična centrala tvornice u Dugojresi
Svi krovovi su izolovani Heraklith pločama / Foto: Firšt, Zagreb

Heraklith u industrijskom graditeljstvu Njegova uporabivost za svrhe izolacije

U broju 1. drugog godišta Heraklith smotre ukazali smo na prednosti Heraklith-ploče kao moderne gradjevne tekovine. U ovome bismo broju naročito htjeli da skrenemo pažnju na izolaciona svojstva Heraklitha. Materijali koji su u gradjevinarstvu kroz stoljeća takoreći suvereno vladali bili su kamen, opeka, drvo i željezo. Od novijih materijala beton je gotovo jedini koji je stekao sa prijašnjima punu ravnopravnost. Ako bacimo pogled unatrag opazićemo tendenciju da se sa novim materijalima hoće u gradjevinarstvu u prvome redu da postigne jeftinije gradjenje. Nastojanje da se postignu manji troškovi gradnje ide onamo, da se na jednoj strani dimenzije zidova i stropova saobrazu stvarnom opterećenju i čvrstoći, a na drugoj pak strani da se uopće mjesto suviše glomaznih masa u zidovima kao izolator stavi zračni prostor. Za svaki novi materijal odlučno je dakle dvoje: stabilitet i toplinska izolacija.

U masivnom zidju postizava se oboje, ali je stvarna činjenica da su, što se stabiliteta tiče, naši masivni zidovi daleko prejako dimenzionirani. U tome pogledu za naše je gradjenje ciglom bila od većeg uticaja tradicija nego li stvarna potreba, čemu neka kao dokaz posluže svi oni masivni zidovi, što ih susrećemo u starim gradjevinama.

Kod novijih gradjevnih materijala uslovu stabiliteta biće redovno udovoljeno, jer se gotovo bez iznimke radi o oblaganju okvirnih ili kosturnih konstrukcija (Skelettbau) iz drva, željeza i željezobetona. Nije međutim uvijek tako s drugim uslovom, a taj je potpuna izolacija i čuvanje topline. Toplinska izolacija zapravo je osovina, oko koje se kreću sva pitanja novih gradjevnih materijala. Sve ove materijale treba u

prvome redu prosudjivati po tome, da li su za uticaje temperature potpunoma nepropusni ili nisu, zahtjev dakle, koji je sa gledišta higijene i ekonomije od prvoklasne važnosti.

Sloj zraka dovoljno nam je poznat kao izolator i loš vodič topline iz konstrukcije dvostrukog prozora. Nije dakle nikakvo čudo da se u gradjevinarstvu ovaj princip počeo primjenjivati i kod zidova. Međutim šuplji zidovi t. j. masivni zidovi sa zračnim međuprostorom, šuplje opeke sa zračnim kanalima, te napokon i same porozne opeke, sve to nije za gradjevinarstvo bilo od revolucionarnog značenja. To je i razumljivo, ako pomislimo na to, da su kod ovakvog gradjenja dimenzije zidova ostale iste, ako se zbog međuprostora i nisu povećale. Šuplja i porozna opeka održale su se pak samo za lake nenosive zidove.

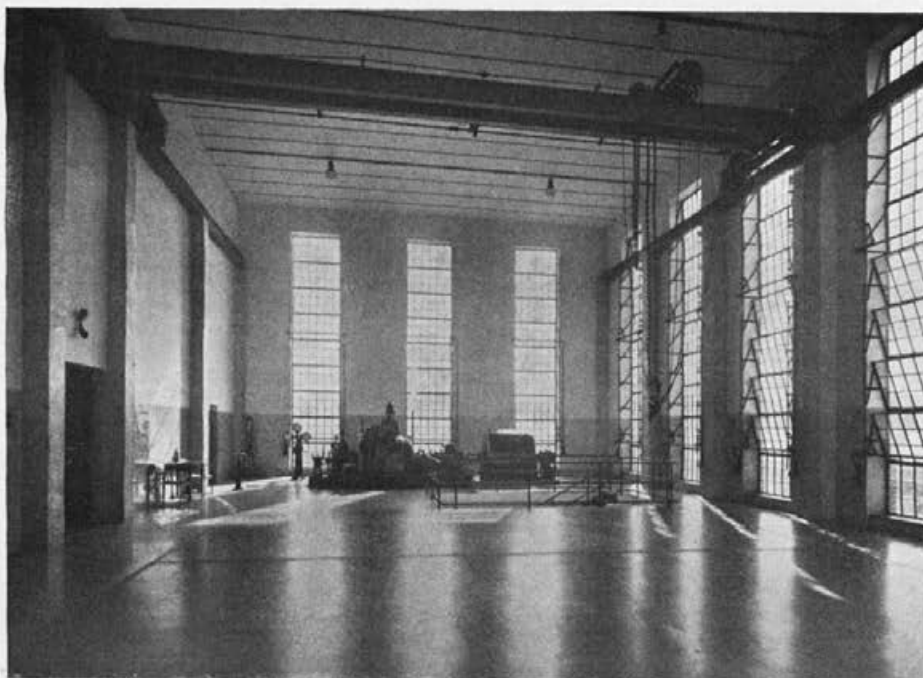
Uštednja na materijalu za zidove postizava se u novije doba samo takozvanim kosturnim i okvirnim konstrukcijama, gdje se konstrukcija ispunja ili oblaže bilo kakvim lakim materijalom. O izolatornim svojstvima toga materijala ovisi sva doznija uporabivost gradjevine u svrhe rada ili stanovanja. Čovjek bi zapravo mislio da će svaka skeletna gradjevina (Skelettbau) koja je spolja i iznutra obložena bilo čime, dakle drvom, betonom, opekam ili kojom god drugom pločom, biti dobro izolovana. Međutim tome nije tako.

Istraživanjem uticaja topline ustanovilo se da je uzduh samo onda dobar izolator, ako se u prostorima, gdje je zatvoren, nalazi u miru. Kod visokih slojeva zraka, dakle onih koji se nalaze između dvije oplata u zidu, lako zrak dolazi u gibanje, ako na pr. vanjska oplata zida lako propušta hladnoću ili vrućinu. Zatvoreni će uzduh uslijed toga povući sa sobom prema gore ili

Stanica za električni rasklopni uređaj

Svi betonski stropovi izolovani su Heraklith pločama / Foto: Firšt, Zagreb

Nova kalorična centrala tvornice u Du-ojresi

Sala za turbine / Stropovi iz
željezokatnih nosilaca. Izvana
sa drvenom oplatom i Rube-
roidom pokriveno. S unutarnje
strane Heraklith ploče između
T nosilaca

dolje toplinu, odnosno hladnoću, pa ne će dugo trajati da se ista promjena temperature prenese i u unutarnost gradjevine. Treba dakle već samom vanjskom i nutarnjom oplatom spriječiti da uzduh, odredjen kao izolator, dodje u gibanje, drugim riječima, sama gradjevna ploča treba da bude potpuni izolator, ona treba da u biti ima ona svojstva, što ih imaju naše tkanine i krzna. U pogledu izolacije najbolja će dakle biti ona gradjevna ploča u kojoj je uzduh već po samoj strukturi ploče raspodijeljen na male šupljine.

Uza sve druge uslove, koji se zahtijevaju od dobre gradjevne ploče, kao što su sigurnost od vatre i

nevremena, trajna suhoća, nepropusnost za zvuk i šum, lakoća, lagana obrada, čistoća od gamadi, dobro žbukanje it. d., Heraklith ploča je ona, koja u sebi sjedinjuje sva svojstva dobrog izolatora. Osnovni materijal iz koga se izrađuje Heraklith je drvena vuna, koja je naročito impregnirana protiv vatre. Svako vlakance vune potpuno se skamenjuje prevlakom specijalnog mortu. Vrlo uzanim povezivanjem vlakanaca sa mortom postizava se bezbroj malih šupljina, od kojih je takodjer svaka za se zatvorena. Ove šupljine osnov su na kome počiva znatno svojstvo izolacije u Heraklitha, koji smo u ostalom malo prije teorijski pokazali. Ne postoji

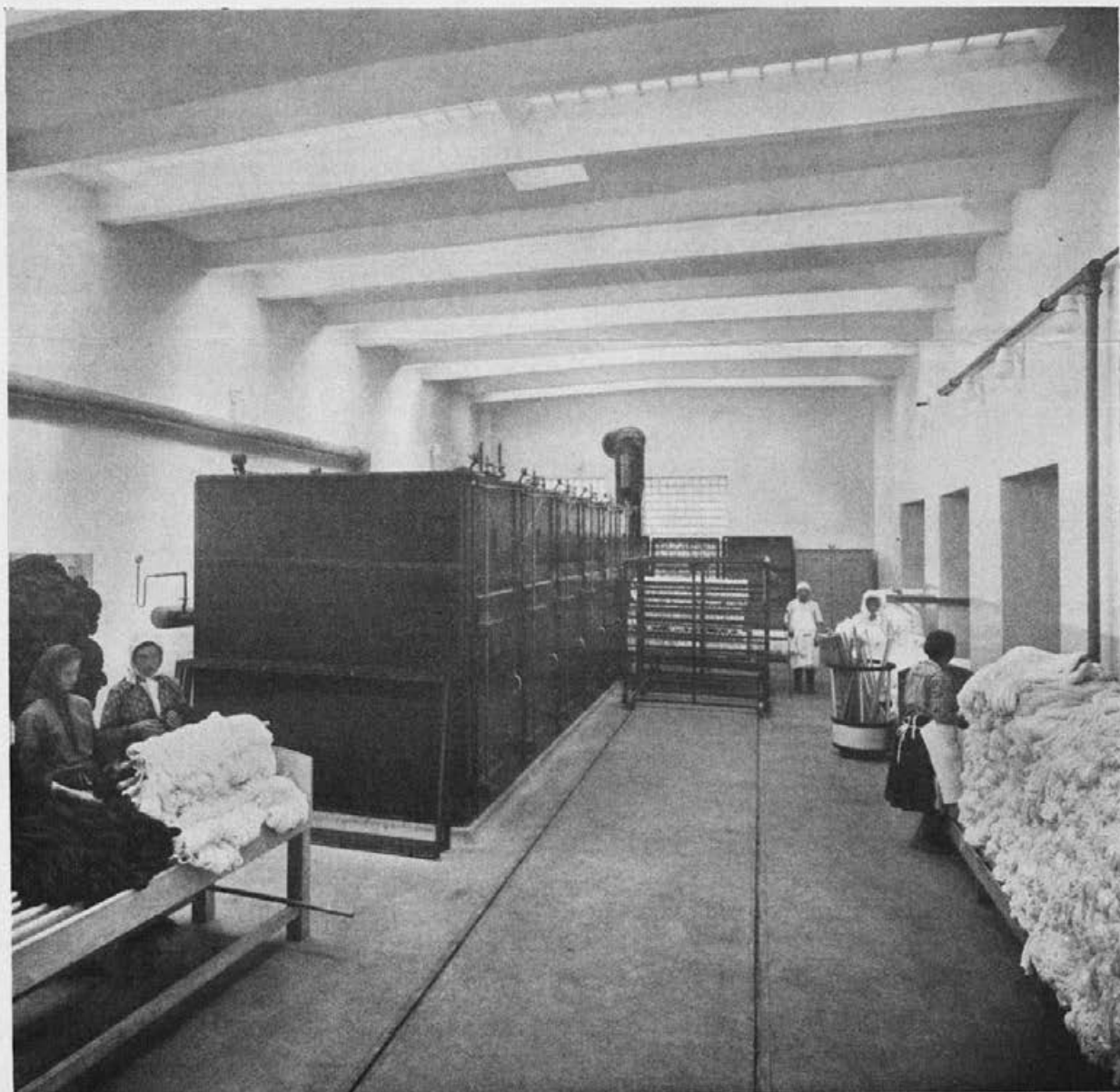
D. D. Domaće Tvornice Predenja i Tkanja Pamuka, Dugaresa

Ova tvornica već nekoliko godina unatrag upotrebljava za sve svoje novogradnje i pregradnje velike količine Heraklith ploča

materijal koji bi uz tako visoki porozitet bio tako dobar izolator. Zato je Heraklith i vrlo lagan, pa mu je težina svega 400 kg/m^3 . Izolatorna vrijednost nekog materijala iskazuje se brojem jedinica topline, koje mogu da kroz 1 m^2 zida prodju na 1 sat kod 1° razlike u temperaturi. Znanstvena ispitivanja ove vrste vršio je naročito institut za tehničku fiziku tehničke visoke škole u Münchenu. Potrebno je dakle svaki materijal u tome pogledu ispitati. Propusni broj za toplinu kod Heraklitha ustanovljen je u Münchenu sa $0,066$ kod 0° Celzija, a nedavno po „Tehničkom obrtnom muzeju“ u Beču sa $0,065$ kod 10° Celzija. Za samo pak zidje od Heraklitha ustanovljen je taj broj sa $0,075$, dočim za zidje iz opeke isti iznosi $0,75$, pa je dakle Heraklith deset puta bolji izolator od opeke. Vidi o tome i svjedočanstva iz prakse gdje je Heraklith primjenjivan kao napr. kalorična električna centrala i tvornica Dugaresa, tvornica „Karton“ Zagreb, tkaoonica svilene robe Osijek, tramvajske remize u Ljubljani, tvornica čebeta i frotir tkanina Müller, Vukovar, i mnoge druge. Uz mnoge civilne zgrade (za stanovanje) gdje je Heraklith upotrebljen, navodimo industrijske gradjevine specijalno

ovdje zato, jer se kod industrije radi o glomaznijim gradjevinama i prostorima, te o većim mehaničkim uticajima tako, da bonitet Heraklitha još više iskače. Heraklithom gradi se uz dobru izolaciju i vrlo brzo. Tko hoće da gradi brzo nesmiye naime da u gradjevinu donosi mnogo vode. Za vezivanje zbog svojih dimenzija i načina ugradjivanja Heraklith ne treba mnogo morta, dakle ni mnogo vlage. Sastav je Heraklitha takav da ne prima u se ni vlagu iz zraka, a ni onu iz žbuke, koja se na nj baca. Vлага iz morta ispari se već nakon nekoliko dana na izvanjoj strani, pa u najkraće vrijeme gradjevnoj vlazi nema ni traga. Dobra izolacija i brzo gradjenje biće zacijelo razlogom da je Heraklith vrlo dobro uveden kako u civilno, tako i u industrijalno graditeljstvo. Asbest, folgurit, katransana ljepenka, sadra, lagani betoni i t. d. već su se prije rata upotrebljavali za stropove i krovove tvornica i industrijskih nastana, međjutim za stambene gradnje bili su bez naročitog značenja. Zbog svojih univerzalnih sposobnosti Heraklithna je ploča onaj gradjevni materijal, koji zadržava punu upotrebljivost i prednost kod sviju vrsti gradjenja i gradjevina.

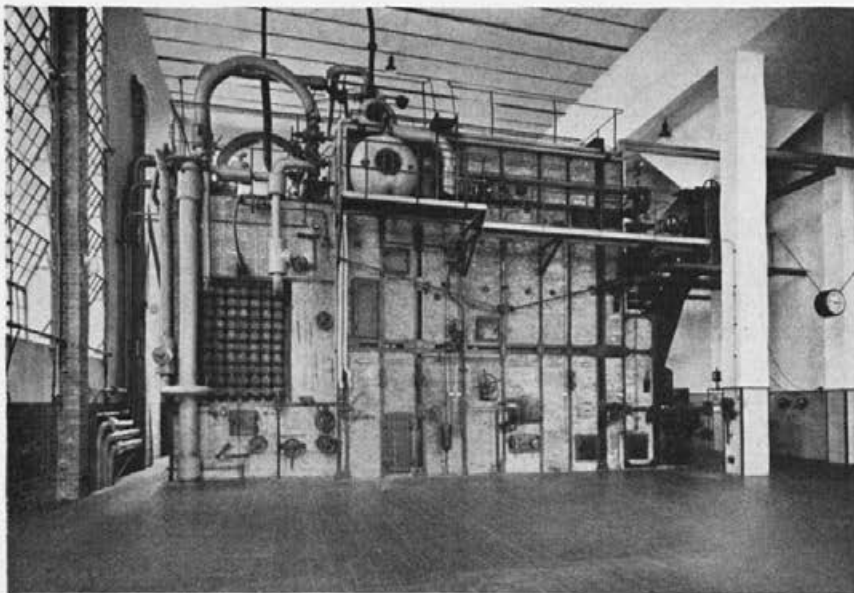
Ing. Oto Rechnittzer.

Sušiona predje u tvornici u Dugojresi

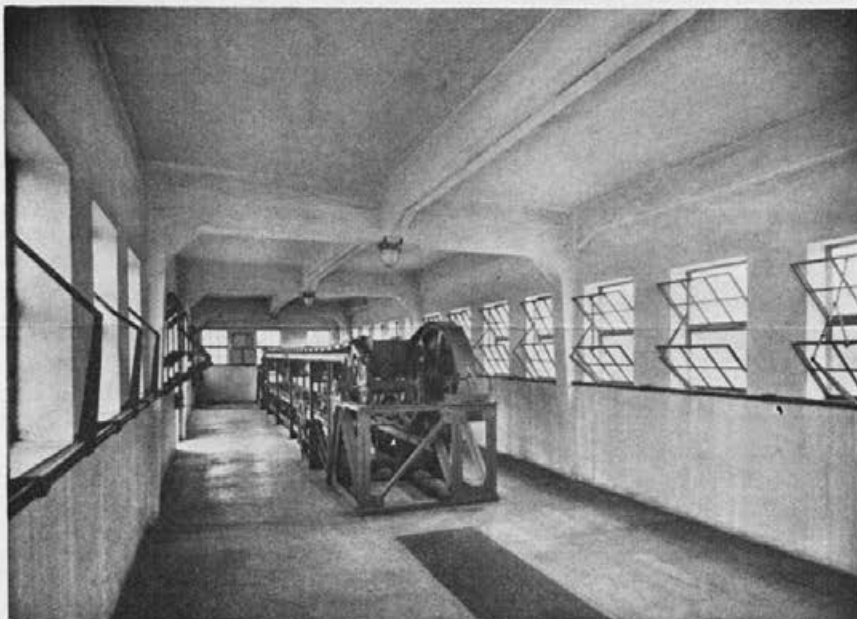
Staklenobetonski strop izolovan je sa Heraklith pločama od 5 cm kao t. zv. izgubljena oplata i usprkos velikih temperaturnih razlika ne stvaraju se oborine para odnosno rosa / Foto: Firšt, Zagreb

Nova kalorična centrala tvornice u Dugojresi

Kotlovnica / Strop isto iz željezokanatnih nosioca sa Heraklith pločama između T nosioca. Ovaj strop odgovara najbolje savremenim građevnim propisima o lakim stropovima nad kotlovima visokog tlaka / Foto: Firšt, Zagreb

Gornja etaža nove Kalorične centrale u Dugojresi

Za izolaciju betonskih stropova upotrebljene su Heraklith ploče

Tvornička mesnica u Dugojresi

Ova je mesnica izgrađena u jednoj postojećoj otvorenoj terasi. U svrhu izolacije obješena je na postojeći betonski strop 5 cm debeli Heraklith strop ugradnjom ploča između T nosioca. Na isti način izvedena je izolacija hladiona i radione mesnice pod istom terasom. Za izolaciju stijena hladione upotrebijene su 15 cm debele Heraklith ploče / Foto: Firšt, Zagreb

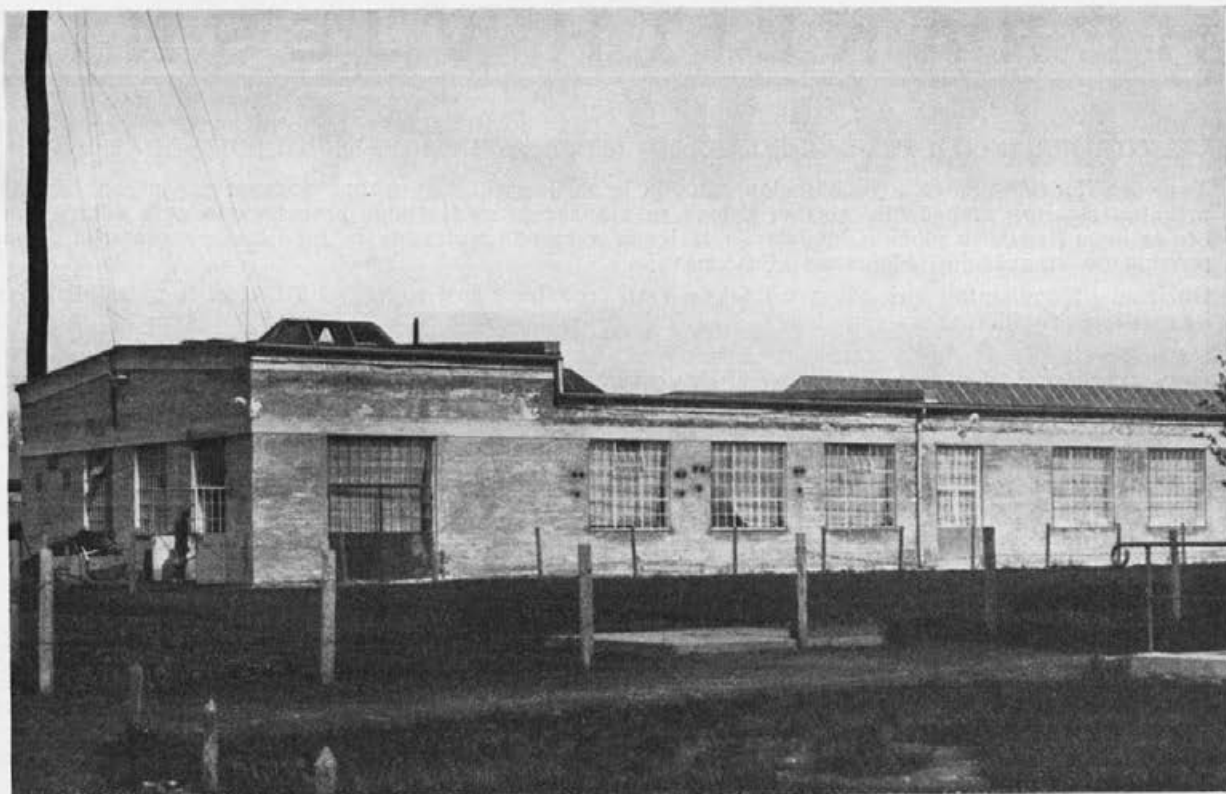

Prva Jugoslavenska Tkaonica Svitlene Robe D. D. u Osijeku

Svi su stropovi izolovani Heraklith pločama. Upotreba 3.800 m² 2.5 cm jakih Heraklith ploča. Za nastavnu izgradnju druge polovice ove tvornice naručeno je upravo dalnjih 3.200 m² 2.5 cm jakih Heraklith ploča

Tvornica „Karton“ d. d. Zagreb Savska c.
Izolacija betona Heraklith pločama deblj. 2.5 cm

Tvornica Pokrivača i Frotirske Robe Theodor Müller u Vukovaru
Svi stropovi izolovani su Heraklith pločama 5 cm debljine. Upotreba 2.300 m² ploča 5 cm

Zgradba Remise Električnih cestnih železnic v Ljubljani
Izolacije stropa iz Heraklitha. Upotreba 1.500 m² ploča

HERAKLITH VJESNIK

UVOZOM HERAKLITH PLOČA PROMIĆEMO IZVOZ NAŠIH AGRARNIH PROIZVODA.

Tvornica Heraklith ploča u Radentheinu sklopila je sa Jugosl. eksportnom tvrtkom J. Klefiš u Jagodini privatno clearing utanačenje, glasom kojega se utanačenja međusobna potraživanja ovih dviju tvrtki i to za uvoz Heraklith ploča u Jugoslaviju te izvoz agrarnih proizvoda iz Jugoslavije u Austriju prema povremeno utanačenim tečajevima obračunavaju.

Obzirom na eminentnu važnost ove i takve vrsti trgovine i naši su nadležni faktori tu našu inicijativu iskreno pozdravili.

HERAKLITH PLOČE ZA IZGRADNJU NOVIH TVORNIČKIH OBJEKATA U DUGOJ RESI.

U prilogu Vam šaljem nekoliko snimaka gradnja, koje je po mojim nacrtima i pod mojim građevnim vodstvom izgradilo D. D. Domaće Tvornice Predenja i Tkanja Pamuka u Dugoj Resi, za koje je gradnje upotrebjeno vrlo mnogo Heraklith ploča.

Kroz mnogo godina ispitivali smo mnogo vrsti savremenog građevnog materijala u pogledu uporabivosti i podesnosti, kvalitete i cijene, no Heraklith pločama nismo našli ravnopravan građevni materijal. — Ernest Braunbock, graditelj, Duga Resa.

HERAKLITH ZA ZGRADBU REMISE ELEKTRIČNIH CESTNIH ŽELEZNIC V LJUBLJANI.

Radi Vam potrdimo, da smo heraklit pri naših zgradbah uporabljali z najboljšim uspehom. Uporabili smo heraklit v upravnem posloju za vmesne stene in v remizi cestne železnice za opaženje podgleda stropov. Heraklitne plošče $2\frac{1}{2}$ cm močne so se pribile neposredno na stropnike, kljub temu, da so stropnike v razdalji 1 m in več, se heraklitne plošče niti najmanj niso deformirale. Moremo mirno reči, da so heraklitne plošče izvrsten materijal za opaženje stropov, prvovrsten nosilec ometa, ter gotovo, z ozirom na toplotno in zvočno izolacijo ceneno in enostavno uporabo, najboljše gradivo sedanosti.

Ves uporabljeni heraklit se je izvanredno dobro obnesel in ga radi njegovih res prvovrstnih lastnosti splošno priporočamo. — Z odličnim spoštovanjem: Splošna maloželezniška družba d. d., v Ljubljani.

PRVA JUGOSLAVENSKA TKAONICA SVILENE ROBE D. D., OSIJEK.

Ova najmodernija domaća tvornica osnovana je godine 1930. po komercijalnom savjetniku Emilu Schielu iz Beča, koji je dalekovidnošću iskusnog industrijalca podigao jednu od najmodernijih tvorničkih zgrada u Jugoslaviji. Tvornička zgrada ima izgrađenu površinu od 3.198 m² te je izgrađena u dvije etape. Prvi dio, po prilici polovina površine, prema nacrtima arh. Augusta Stranga iz Beča izvedena po osjećkom građevnom poduzeću Ing. Freundlicha god. 1930.—, a druga polovina prema nacrtima Ing. Freundlicha po istom građevnom poduzeću god. 1931. Kako prvi tako i drugi dio gradnje izveden je u začudo kratkom vremenu od nepunih deset tjedana, što je sigurno djelom zasluga upotrebe Heraklitha, koji je za sve stropove upotrebljen.

Zgrada imade u horizontalnoj projekciji 2.406 m² shed krovove, a ostali dio je pod ravnim krovom. Kako smo već gore spomenuli, svi su stropovi izolirani Heraklith pločama te je za tu svrhu upotrebjeno cca 3.800 m² Heraklith ploča 2,5 cm debljine. Ploče su pribijane čavlima na drvenu konstrukciju, ali sljubnice nijesu zalivenne mortom, nego su na sljubnice prilipljene bandaže od jute u širini od 8—10 cm. Kao lijepilo je upotrebljen rijedak mort od sadre, u koji je primiješano nešto tutkala. Na taj način je isključeno pucanje žbuke na sastavcima ploča.

Upotreba se Heraklitha pokazala vrlo ekonomskom, jer su se i najmanji otpaci mogli upotrebiti. Kako u tvornici radi preko 200 tkalačkih stanova i još nekih 60 drugih strojeva, to je cijela zgrada, a naročito stropovi izvrgnuta stalnom tresanju. Unatoč toga nijesu se do sada pokazale nikakove loše posljedice, tako da zaključno mogu izreći povoljan sud upotrebe Heraklitha za stropove. Ing. Ljudevit Freundlich. Osijek, dne 22 februara 1932.

UPRAVA PRVE JUGOSLAVENSKA TKAONICE SVILENE ROBE D. D. u OSIJEKU.

Istom danas se svraćamo na Vaš c. dopis od 20 o. m. pa Vam rado saopćujemo, da smo sa upotrebom Vaših Heraklith ploča za pokrivanje naših tvorničkih objekata vrlo zadovoljni pa ćemo se kod daljnje izgradnje naše tvornice sa Heraklithom opet rado poslužiti. — PRVA JUGOSLAVENSKA TKAONICE SVILENE ROBE D. D. Nečitljivi potpisi v. r., Osijek, 31 augusta 1932.

THEODOR MÜLLER TVORNICA POKRIVAČA I FROTIRSKA ROBE U VUKOVARU.

Potvrđujem da sam sa Heraklith pločama po Vama dobavljenim dosad zadovoljan te se do današnjega dana nijesu pokazali nikakvi manjci. — Theodor Müller, nečitljiv potpis v. r., Vukovar, 27 augusta 1932.

HERAKLITH PLOČE ZA GRADNJE ELEKTRO-INDUSTRIJSKIH OBJEKATA U ZAGREBU.

Ovime Vam javljamo, da smo sa Vašim Heraklith pločama, sa kojima smo izgradili naša skadišta, vrlo zadovoljni te ćemo ih rado svakom preporučiti. — Veleštovanjem IVAN PASPA I SINOVU PRVA HRV. TVORNIČKA ZA ELEKTRO INDUSTRIJU, ZAGREB, Paspas v. r.

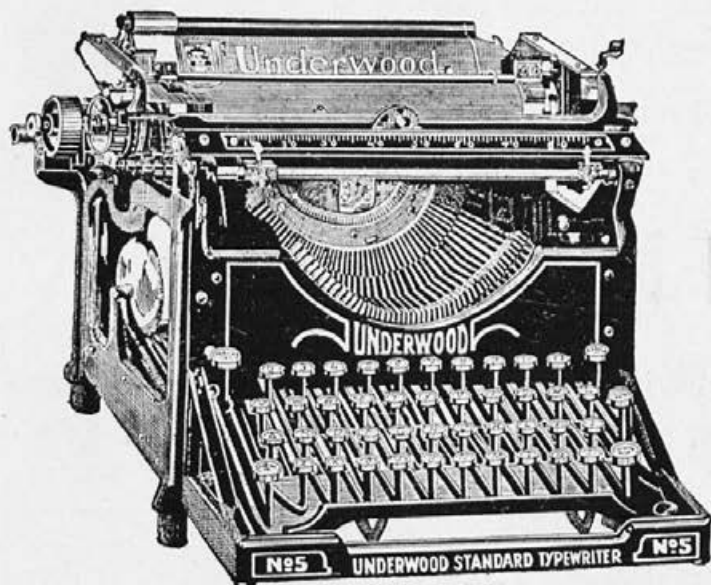

Svojstva Heraklith ploča: lakoća, prostorna težina 360—400 kg m³, vanredna izolacijska sposobnost, koeficijent vodljivosti topline 0,066 kod 0° Celsiusa — nepropustljivost zvuka, koeficijent apsorpcije 0,56 — siguran od plamena — izvrsna podloga za žbukanje, velikog je formata — daje se piliti, svrdlati i čavlati, prost je od gamadi i klica — neograničeno je trajnosti — Normalna veličina 200×50 cm. — Debljine: 1,5, 2,5, 3,5, 5, 7,5 i 10 cm

---

UNDERWOOD

**pisalni
stroji so
danes na
svetovnem
trgu
priznani
najboljši**

PREKO ŠTIRI MILIJONE V DNEVNI RABI

**Glavno zastopstvo
ima tvrdka
LUDOVIK BARAGA
Ljubljana
Šelenburgova ul. 6
Telefon 29-80**

**Za vsak tovarniško
nov pisalni stroj
nudim tovarniško
pismeno jamstvo**

UNDERWOOD

Stavbna družba d. d. Ljubljana

Pisarna: Dunajska cesta 17
Telefon: 2046

Obratovališče in skladišča: Šmartinska cesta 46
Ustanovljena leta 1873
Telefon: 2393

Stavbstvo // Tesarstvo // Žaga

Parna opekarna // Kamnolom

Gramoznica // Trgovina z

GRADBENIM MATERIJALOM

Kot stavbno podjetje z lastnim koncesijoniranim tesarstvom in žago na električni pogon prevzema in izvršuje vse vrste visokih in talnih stavb.

Lastna parna opekarna na Viču pri Ljubljani proizvaja priznano prvovrstno opeko:

navadne in votle zidake, zarezane strešnike, bobrovce, drenažne cevi itd.

Lasten kamnolom v Podpeči dobavlja podpeški kamen, splošno znan tako v kamnoseški industriji, kjer izvrstno nadomešča tuje drage marmore, kakor tudi v stavbstvu, kjer daje trajen in odličen gradbeni material, uporaben zlasti za podzidke, ograje, flakovanje vrtnih potov v modernem slogu in sl.

Isti kamnolom dobavlja prvovrsten gramoz za posipanje cest ter pesek za finejša betonska dela in za fasadne omete.

Lastna gramoznica.

Glavno zastopstvo največje jugoslov. tovarne mavca „SANA“ d. d., Zagreb, za vso dravsko banovino.

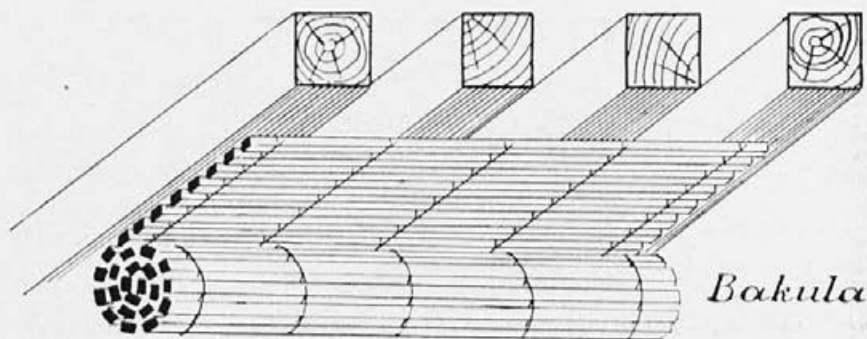
Stalna zaloga mavčnih plošč.

**PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA
„BAKULA“ ZA STROPE IN STENE**

JOSIP R. PUH -- LJUBLJANA

**GRDAŠKA ULICA ŠT. 22
TELEFON INTERURBAN ŠT. 2513**

B A K U L A

(LESENO PLETIVO)

**STAVBNI MATERIAL SEDANJOSTI!
NASPROTNIK POMANJKANJA STANOVANJI!**

IVAN GENUSSI
~~~~~  
**PLESKARSTVO**  
~~~~~

IZVRŠUJE
VSA PLESKARSKA DELA V MESTU
IN NA DEŽELI PO KONKURENČNIH CENAH
PRI PRAVILNI UPORABI VEČLETNA
GARANCIJA

LJUBLJANA
~~~~~  
**IGRIŠKA ULICA 10**  
~~~~~

Ljubljanska Komercialna
~~~~~  
**družba**  
~~~~~

Specijalna trgovina gradbenega materiala in
potrebščin, ima med drugim stalno na zalogi:

Isol

sijajno preizkušeno sredstvo za izola-
cijo betona ter zidovja proti vlagi in
za osušitev vlažnih sten.

Tektol

črno zaščitno ličilo za beton in železo.

Insulite-plošče

za lahke brzogradnje, medstene, stro-
povja, kot podlaga za linolej, najidealnejši
material za izolacijo proti vročini, mrazu,
zvoku itd. 1 m² tehta samo 3,40 kg.

Mikrosol

najuspešnejše sredstvo proti zidni gobi.

Ljubljana
~~~~~

Bleiweisova c. 18
~~~~~

TEHNIČKA BANKA A. D. BEOGRAD

Osnovana 1921. g.

u sopstvenoj zgradi Nemanjina 35

TELEFON: direkcija 37-63
blagajna 34-48

Uplaćeni kapital i rezerve 13,000.000 Din
Ulozi i povučeni krediti 27,000.000 Din

Finansira tehnička, građevinska i industrijska preduzeća. Prima uloge na štednju i otkazuje ih bez odkaza. Obavlja sve bankarske poslove.

GVOŽDARSKA TRGOVINA

AVRAM FILIPOVIĆ I BRAT BEOGRAD, Kraljev trg 11

Preporučuje

Veliko stovarište građevinskog materijala i to:
Gvozdene nosače svih profila, betonsko gvožđe svih dimenzija, cementa beočinjskog i rajlijskog, gipsa alabaster i štukatur, izolacione hartije, trske za plafone, eksera i t. d.

TELEFON 28-00
55-54
Stovarište 20-27

*

TAPETARSKO PREDUZEĆE

JOSIP FABIJANEK BEOGRAD, KRALJA MILANA 20

Atelije za unutrašnje uređenje i dekoracije. Kompletno uređenje stanova. Uređenje stanova. Uređenje hotela, kafana, vila i ostalo. Veliki izbor svijju vrsta tapetarskog nameštaja, kako: kožene klubgarniture, salonske garniture, patentne fotelje i dr. ~ Toplo se preporučuje svima arhitektima za unutrašnje uređenje stanova i drugih. **Telefon 18-11**

ELEKTRIČNE INŠTALACIJE

za luč in pogon za vse
vrste objekte

ELEKTRIČNA SVFTILA

vsakovrstna, v veliki izbori
nudi

ELEKTROINDUSTRIJA D. D.
LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 13
TELEFON INTERURB. 23-14

„ILIĆ“

Grđevinsko-umetničko-bravarska radionica
i instalater vodovoda

SKADARSKA 15 TELEFON 24-59
SOPSTVENIK MILAN Ž. ILIĆ

SILVESTER BERNOLD

FABRIKA ROLETNA I GVOZDENIH KONSTRUKCIJA

TEL. NOVI SAD 22-34 TEL. BEOGRAD 32-2

Proizvodi:

Čelične roletne • „Detektiv“-roletne • „Stora“-roletne • „Eslingenske“ drvene roletne • Francuski gvozdene kapci za prozore tzv. „Perzijane“ • Sklapajuće rešetke „Bostvik“ • Gvozdene ograde za stepeništa, za balkone, za terase i za bašte • Gvozdene markize-nadstrešnice • Štednjake • Gromobrane • Rezervoare • Gvozdene i metalne portale za dućane • Perdela-sunčane zastore za dućane, kafane i hotele • Dizalice za jelo • Teretne dizalice električne i na ručni pogon • Gvozdene stolove za kafanske bašte • Gvozdene kapije i vrata • Gvozdene prozori za fabrike, radionice, magazine, štale, podruma i t. d. • Gvozdene krovne konstrukcije za svakovrsne zgrade • Gvozdene odžaci za fabrike • Svakovrsna građevinska bravarija • Gvozdene stubovi za električne žičovode • Kioske paviljone za ulične prodavnice duvana i za javne telefonske govornice • Crkveni gvozdene prozori • Gvozdene koze za zvona • Kristovi za crkvene tornjeve • Drvene žaluzije za prozore • Trskane i platnene roletne za prozore • „Flos“-roletne • Ograde i kapije od žicanog pletiva • Svakovrsne gvozdene konstrukcije

Zlatnom medaljom odlikovana na izložbama u Londonu, Parizu i Rimu. — Zlatnom medaljom odlikovana na svima domaćim izložbama.

Centrala **NOVI SAD**, Šumadijska 14-8

Filijala **BEOGRAD**, Dositijska ul. 51

»SRBORIT« PRVA SRBSKA FABRIKA ASFALTA I KATRANSKIH PROIZVODA BEOGRAD

Kancelarija: Vuka Karadžića ul. 18. — Telefon broj 47-87. — Fabrika: Beograd, Knjeginje Ljubice ul. 77 (Dunav). Fabrike tel. 55-13. Adresa za teleg. **Srborit Beograd**. Fabrika **Skoplje**, Mala stanica do mlina Balkan. Fabrike tel. 406. Adresa za teleg. **Srborit Skoplje**. Ček račun kod Pošt. Štedionice u Beogradu broj 50.156 Ček račun kod Pošt. Štedionice u Skoplju broj.....

PROIZVODI: „Srborit“ kožastu hartiju 3 puta impregniranu. Krovnu hartiju posutu sitnim i krupnim peskom. Hartiju za izolacije, posutu sa plutom i strugotinom. „Ivanit“ hartiju posutu liskunom, izolujuću hartiju protivu vode i vlage. Patentirano za državu Jugoslaviju. „Srborit“ masu za lepljenje. Masu za spajanje cevi, **Mufenkil**. Drveni cement. Lak za krovove. Lak za gvožđe. Kovačku smolu. Smolu za lade. Katran iz kamenog uglja. Katran za lade i katran za mreže. Karbolineum. „Srborit“ specijalnu kablovsku masu za visoki i nizki napon. **IZRADUJE:** „Srborit“ asfaltnastike u pogačama od prirodnog bitumena. „Srborit“ Kvarc-asfalt, specijalan za mašinske sale, koji izdržava temperaturu višu od 100°C, na kojeg ne utiču ni kiseline ni ulja. **Asfaltiranje** ulica, trotoara, balkona, hodnika i td., sa dugogodišnjom garancijom. **Asfaltiranje** sa koprimeasfaltom, impregniranje drumova i kolovoza. **Izolacije** zidova, podruma, mostova, viadukta, tunela i td., sa garancijom. **Izolovanje** sa specijalnim „Srborit“-pločama: zidova od vlage, zvuka, topline i hladnoće (**Korksteinplatten, Eiskorkplatten, Isotermolziegel und Schalen**). **Pokriivanje krovova:** specijalnim kožastim platnom (**Srborit specijal**), specijalnom kožastom hartijom, sa dugogodišnjom garancijom. **Zalivanje** keramičnih i granitnih kocaka na ulicama i putevima sa specijalnom „Srborit“ masom za zalivanje. Sve naše navedene izrade izvodimo po našoj naročitoj metodi. — **Kvalitet i cene bez konkurencije. Inžinjerima i proizvođačima naročite cene.**

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

PORTAL V STOPNIŠČU TRGOVSKE ZBORNICE V LJUBLJANI

FELIKS TOMAN
KAMNOSEŠKA INDUSTRIJA
LJUBLJANA
RESLJEVA CESTA ŠT. 30

OBLAGANJE FASAD
INTERJERJI
SPOMENIKI

TELEFON ŠTEVILKA 3060

»OBNOVA« GRADBENA DRUŽBA Z O.Z.
LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA C. 16/II. • POŠTNI PREDAL 277

IZVRŠUJE:

BETONSKE IN ŽELEZOBETONSKE ZGRADBE, TALNE
IN VODNE ZGRADBE, INDUSTRIJSKE ZGRADBE,
GRADBA CEST IN ŽELEZNIC, VISOKE STAVBE VSEH
VRST, INŠTALACIJA CENTRALNIH KURJAV, SANI-
TARNIH OPREM IN GRADNJA VODOVODOV, KANALI-
ZACIJE, KURILNA TEHNIKA: GRADNJA TOVARNIŠKIH
DIMNIKOV, APNENC, OPEKARN, VZIDAVA KOTLOV ITD.

BANČNI KONTO. LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA, LJUBLJANA. POŠT.HRANILNICA LJUBLJANA 12.472
BRZO JAVI: OBNOVA LJUBLJANA • TELEFON 23-80

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

REBEK JOSIP
LJUBLJANA

---

splošno ključavničarstvo
Cankarjevo nabrežje šte. 9

Ustanovljeno 1842

Telefon 2814

Brata Eberl nasl.
Martinc, Černe & Co.
družba z o. z.

Ljubljana,
Vošnjakova ulica 8

**Sprejema vsa v pleskarsko in črkoslikarsko stroko
spadajoča dela od preproste do najfinejše izvršitve
Specijalna delavnica za imitacijo vseh vrst lesa in
marmora**

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

TEOD. KORN V LJUBLJANI

(prej Henrik Korn)

Ustanovljeno l. 1852

Naslov za brzojavke:
KORN

Telefon števil. 2014

Račun poštne hranilnice
v Ljubljani št. 11.006

**KROVEC / STAVBNI, GALANTERIJSKI IN OKRASNI KLEPAR
INSTALACIJA VODOVODOV IN CENTRALNE KURJAVE**

KERAMIKA tovarna peči

KERAMIKA tovarna štedilnikov

KERAMIKA tovarna kamenine

KERAMIKA tovarna
šamotnih izdelkov

J. KLEMENČIČ DRUŽBA NOVO MESTO
Z O. Z.

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

*

Kdor zida

naj ne pozabi na

HERAKLITNE PLOŠČE

Za zunanje stene pri lesenem, železobetonskem ali jeklenem ogrodju, za notranje vmesne stene, strope, pode, izzidavo podstrešij, oblogo zidovja iz opeke, hladilne naprave, strehe itd.

HERAKLITNE PLOŠČE VAM NUDIJO:

- Nenavadno kratko stavbeno dobo
- Najboljše varstvo zoper mraz in vročino
10 cm debela plošča iz heraklita = 1 m debel zid iz opeke
- Absolutno varnost pred ognjem
- Zvočno izolacijo
- Prožnost in trdnost
- Takojšnjo izsušitev in vselitev v novostavbo
- Varnost pred mrčesom
- Majhno lastno težo ($1 \text{ m}^3 = 400 \text{ kg}$)
- Izvrstno nosilnost za omet
- Nemožnost gnitja
- Cenenost stavbe

*

Vse informacije
in nasvete pri zalogi:

MATERIJAL
TRGOVSKA DRUŽBA Z O. Z.
LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA ŠT. 36
TELEFON ŠTEV. 27-18

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

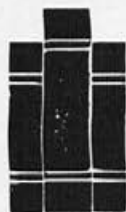
Litografija Offsetisk

**JUGOSLOVANSKA
TISKARNA V LJUBLJANI**

*Le dobro opremljen
obrat more naročnika
postreči točno po želji.
Če hočete biti torej
dobro postreženi,
potem uvažujte, da ima*

POZLATA PLATNIC V MODER-
NEM ALI V KLASIČNEM SLOGU
PO LASTNI PRIREDBI KAKOR
TUDI PO PREDLOŽENIH RISBAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE R. Z. Z. O. Z.

*vse potrebne stroje in
priprave za brzo izvr-
šitev vseh knjigove-
ških del. Vezati more
največje naklade knjig
v zelo kratkem roku,
od brošur do vezav:
pol platno, celo platno,
pol usnje ali usnje.*

LEPLJENJE GRADBENIH NA-
ČRTOV IN ZEMLJEVIDOV NA
PLATNO

VELIKA LASTNA ZALOGA PO-
SLOVNIH KNJIG, RASTRIRANIH
PAPIRJEV, ŠOLSKIH ZVEZKOV,
RAZNIH MAP, PODKLADKOV,
NOTESOV I. T. D.

ČRTANJE POSLOVNIH KNJIG PO
PREDLOŽENIH FORMULARJIH

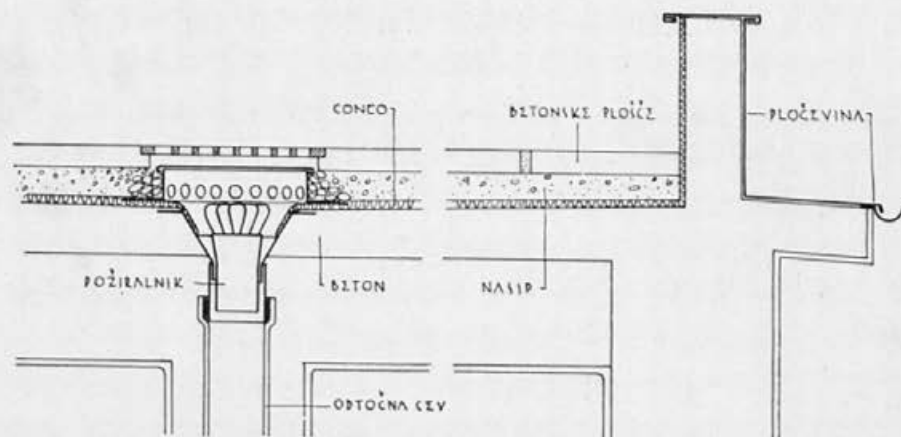
VSE SOLIDNO IN PO ZMERNIH
CENAH

LJUBLJANA, KOPITARJEVA ULICA ŠT. 6/II.

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

„CONCO“ izolačna masa je proizvod iz prekomorskih surovin, kakor so bitumen, smole, razna posebna ameriška težka olja in dvovlaknati kanadski azbest.

◆ „Conco“ izolačna masa je prikladna za vse strešne konstrukcije in različne podloge, kakor so beton, strešna lepenka, pločevina itd. — Tudi popravljanje plohih streh v raznih drugih izvedbah je s „Conco“ maso zelo enostavno in poceni.

**THE CONTINENTAL PRODUCTS CO.
EUCLID, OHIO U. S. A.**

GEN. ZASTOPSTVO:

**MIRKO MARMOLJA, ZAGREB, ZVONIMIROVA 34
IZOLACIJE IZVRŠUJEM TUDI V LASTNI REŽIJI**

**MIRKO MARMOLJA, ZAGREB, ZVONIMIROVA 34
IZOLACIJE IZVRŠUJEM TUDI V LASTNI REŽIJI**

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

SPLIT

ANONIMNO DRUŠTVO ZA CEMENT PORTLAND

SPLIT, Dubrovačka ulica broj 3/II

Tel. interurban 235

Brzjavni: Splitcement

Glavnica i rezerve: 120,000.000 dinara

„SALONIT“

AZBESTNO CEMENTNI ŠKRILJEVAC u svima dimenzijama i bojama, pokriće zgrada i oblaganje zidova. Izolacione ploče za elektrotehničke svrhe.

„SALONIT“

AZBESTNO CEMENTNE RUPER VALOVITE PLOČE svetlosive i crvene boje za pokriće zgrada, osobito industrijskih, sa minimalnim naklonom, za pokriće i oblaganje garaža, kupališta i t. d. Osobito trajan, siguran i arhitektonsko učinkovit krov.

„SALONIT“

AZBESTNO CEMENTNE CEVI I FAZONSKI KOMADI za kućne kanalizacije, odvod zahoda, gnojnica kao drenažne, kanalizacione na niski tlak, odvodne, za krivne žljebove, odvod dima i pare te ventilacije. Dimnjaci sviju dimenzija.

Zahtjevajte prospekte i cjenike.

Mnogobrojne preporuke na raspolaganje.

Jednostavna montaža. Sastavljanje pomoću cementne žbuke ili bitumena.

Generalno zastupstvo:

„ALPEKO“ TRGOVAČKO-INDUSTRIJALNO DRUŠTVO

Ljubljana

Masarykova 23 Telefon 29-30

Zagreb

Haulikova 10/I Telefon 44-85

Beograd

Kolarčeva 1-3 Telefon 30-02

Skladišta: Celje, Maribor, Sarajevo, Sušak.

Pri naročilu se sklicuj na oglas u reviji

